

**UCHWAŁA NR XXIX/232/21
RADY MIEJSKIEJ W DROHICZYNIE**

z dnia 28 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy
Drohiczyn na lata 2021 - 2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1327, 1834) oraz art. 17 ust.1, pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U z 2021 r. poz. 2268, 2270) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2023, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drohiczynie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Marian Rogowiec

Załącznik do uchwały Nr XXIX/232/21
Rady Miejskiej w Drohiczynie
z dnia 28 grudnia 2021 r.

**STRATEGIA
INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY DROHICZYN
NA LATA 2021 - 2023**

SPIS TREŚCI	STRONA
WPROWADZENIE	3
I. INFORMACJE O GMINIE	7
1.1. Położenie geograficzne i komunikacyjne	7
1.2. Potencjał demograficzny	8
1.3. Rynek pracy	11
II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	14
2.1 Zasoby społeczne	14
2.2 System pomocy społecznej	17
2.3 Źródła problemów społecznych i ich identyfikacja	25
2.3.1 Sytuacja mieszkaniowa w Gminie	25
2.3.2 Ochrona zdrowia	26
2.3.3 Osoby z niepełnosprawnością	29
2.3.4 Rodzina i opieka nad dzieckiem	30
2.3.5 Edukacja i wychowanie	32
2.3.6 Kultura	36
2.3.7 Bezpieczeństwo	38
III. KIERUNKI INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	43
3.1 Wizja społeczna	43
3.2 Cele i propozycje działań	44
3.3 Harmonogram realizacji strategii	47
3.3.1. Harmonogram realizacji strategii	47
IV. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII	55
4.1 Zasady realizacji strategii	56
4.2 Źródła finansowania projektów	57
ZAKOŃCZENIE	58

WPROWADZENIE

Integracja oraz rozwiązywanie problemów społecznych stanowi obok rozwoju infrastruktury jedno z najważniejszych zadań polityki publicznej każdej gminy. Chociaż forma wdrażania rozwiązań społecznych przybiera kształt programów i projektów, to podstawowym elementem odpowiedzi na problemy i potrzeby społeczne jest dokument strategiczny.

Zgodnie z zaleceniami legislacyjnymi (opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, 2270) w marcu 2016 r. aktualizacja dokumentu Strategii została przyjęta przez Radę Miejską w Drohiczynie w drodze uchwały. Odtąd stanowił podstawę do podejmowania interwencji społecznych w celu poprawy funkcjonowania osób, grup i instytucji w gminie.

Zmieniająca się rzeczywistość przyniosła przez lata nowe potrzeby, wzmocniła również zasoby społeczne, dzięki kolejnemu okresowi funkcjonowania EFS. Pojawiły się pomysły na nowe usługi w gminie, rozwinęły się grupy i organizacje społeczne. Po dokonaniu w październiku 2020 r. analizy dokumentu koordynator Gminnej Strategii – Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podjął decyzję o przygotowaniu wraz z instytucjami społecznymi nowego dokumentu strategicznego oddającego aktualną sytuację społeczną gminy.

Przygotowano pisma do organizacji i instytucji badające potrzeby i zasoby społeczne; dokonano weryfikacji wszystkich programów i projektów; opracowano założenia dokumentu do konsultacji społecznych oraz uchwalenia przez Radę Miejską w Drohiczynie.

Prezentowana Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W najbardziej ogólnym ujęciu oznacza sposób osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju w obszarze integracji społeczności i polityki społecznej.

Cele integracji są wyrazem dążeń i aspiracji zmierzających do rozwiązania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania wszelkich szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym.

Strategia Gminy Drohiczyn na lata 2021-2023 jest instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Strategia będzie podlegać ciągłym zmianom, będą pojawiać się nowe, ważne cele, a część z przedstawionych w dokumencie straci swoją aktualność. Ten proces jest jak najbardziej pożądanym, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej. Strategia została przygotowana w założeniu na lata 2021-2023. Autorzy dokumentu (....) zakładają, że po tym czasie należy zgodnie ze sposobem monitorowania dokonać kolejnych badań nateżenia zmian i nowych problemów społecznych.

Dokument składa się z 4 części, wprowadzenia i zakończenia. Przedstawiają one stan aktualny sytuacji społecznej w gminie, rynek pracy i demografię (rozdział I), a w konsekwencji kapitał i infrastrukturę społeczną oraz problemy ważne dla społeczności (rozdział II). Misję i cele prezentuje rozdział III, zaś sposoby wdrażania rozdział IV.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych skierowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia najbardziej potrzebujących, pomoc osobom wykluczonym społecznie oraz rozwój instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych w sferze rozwiązywania problemów społecznych. O prezentowanym kształcie Strategii zdecydowała różnorodność problemów społecznych występujących w gminie, a także konieczność wzięcia pod uwagę aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z 2021 r. poz. 1038, 1243, 1535),

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 176),

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1100, 1162, 1621),

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119),

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 573, 1981),

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, 2270).

Strategia jest również zgodna z podstawowymi zasadami życia społecznego.

Konstruując Strategię należało pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły mieszkańców gminy. Analiza dokumentów programowych na poziomie kraju, województwa czy powiatu pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym, tak by wpisywać się własnymi konstrukcjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalno – prawną. Skorzystano między innymi z :

Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030

Cel strategiczny 1. Dynamiczna Gospodarka

Cel operacyjny 1.1. Przemysł przyszłości

Cel operacyjny 1.2. Podlaski system otwartej innowacji

Cel operacyjny 1.3. Lokalna przedsiębiorczość

Cel operacyjny 1.4. Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego

Cel operacyjny 1.5. E- podlaskie

Cel strategiczny 2. Zasobni mieszkańcy

Cel operacyjny 2.1. Kompetentni mieszkańcy

Cel operacyjny 2.2. Aktywni mieszkańcy

Cel operacyjny 2.3 Przestrzeń wysokiej jakości

Cel. Strategiczny 3. Partnerski region

Cel operacyjny 3.1. Dobre zarządzanie

Cel operacyjny 3.2. Kapitał społeczny

Cel operacyjny 3.3. Partnerstwa międzynarodowe i ponadregionalne

Cel operacyjny 3.4 Gościnnie region

Raport Polska 2030

Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” wskazuje wyzwania w perspektywie do 2030 roku:

Wzrost i konkurencyjność

Sytuacja demograficzna

Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy

Odpowiedni potencjał infrastruktury

Bezpieczeństwo energetyczno – klimatyczne

Gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego

Solidarność i spójność regionalna

Poprawa spójności społecznej

Sprawne państwo

Wzrost kapitału społecznego Polski

Wskazuje się również na pięć kluczowych czynników rozwoju kraju w perspektywie 2030 roku:

Warunki dla szybkiego wzrostu inwestycji

Wzrost aktywności zawodowej i mobilności Polaków

Rozwój produktywności i innowacyjności

Efektywna dyfuzja rozwoju w wymiarze regionalnym i społecznym

Wzmocnienie kapitału społecznego i sprawności państwa

Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2030

Dokument ten oparty na zasadzie solidarności i pomocy, ma zapewnić niezależne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami oraz dostępność komunikacyjną.

Wyznaczono następujące obszary priorytetowe:

Niezależne życie

Dostępność

Edukacja

Praca

Warunki życia i ochrona socjalna

Zdrowie

Budowanie świadomości

Koordynacja

Strategia obejmuje również 130 działań operacyjnych z konkretnymi wskaźnikami.

W aspekcie wzmocnienia kapitału społecznego szczególnie istotne są działania zamierzające do zwiększenia spójności społecznej. Instrumenty polityki społecznej powinny być nastawione przede wszystkim na likwidację bądź minimalizację przyczyn wykluczenia. Ważna jest także integracja społeczna i ekonomiczna. Należy podjąć działania, które będą częścią aktywnej polityki społecznej, a osoby dotknięte dysfunkcjami będą miały szansę w pełni uczestniczyć w codziennym życiu ogółu społeczeństwa.

Europejski filar praw socjalnych opiera się na 20 podstawowych zasadach uporządkowanych według trzech następujących kategorii:

I. równe szanse i dostęp do zatrudnienia

II. uczciwe warunki pracy

III. ochrona socjalna i integracja społeczna

Ostatnia trzecia kategoria dotyczy spraw związanych z pomocą społeczną, znajdującą się w niej następujące filary:

Opieka nad dziećmi i wsparcie dla dzieci

Ochrona socjalna

Świadczenia dla bezrobotnych

Minimalny dochód

Świadczenia emerytalne i renty

Służba zdrowia

Integracja osób niepełnosprawnych

Opieka długoterminowa

Mieszkalnictwo i pomoc dla bezrobotnych

Dostęp do niezbędnych usług

Dzięki refleksji nad powyższymi dokumentami Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drohiczyń na lata 2021-2023 uwzględnia wymiar krajowej, regionalnej i lokalnej polityki publicznej.

Strategia jest również zgodna z podstawowymi zasadami życia społecznego:

Zasadą pomocniczości – struktury wyższe (władza) nie powinny wyręczać struktur osób i rodzin, grup i społeczności lokalnych w tym, z czym mogą sobie poradzić we własnym zakresie. Władza ma pobudzać, wspomagać i wspierać, pozwolić na świadome działanie.

Zasadą partycypacji społecznej i współodpowiedzialności – włączenia obywateli w rozwiązywanie lokalnych problemów, zaspakajania istniejących potrzeb. Bardzo istotny staje się aspekt samopomocy, którego idea polega na wyzwaniu i wykorzystywaniu wewnętrznych zasobów oraz kompetencji osób, grup oraz społeczności lokalnych, Zadaniem sił zewnętrznych winno być wspieranie i wzmacnianie tego potencjału oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi.

Podjęmowane przedsięwzięcia będą prowadzone w oparciu o współdziałanie podmiotów działających na terenie gminy i regionu: instytucji publicznych rządowych i samorządowych, grup nieformalnych oraz liderów i organizacji pozarządowych.

I. INFORMACJE O GMINIE

1.1. Położenie geograficzne i komunikacyjne

Gmina Drohiczyn położona jest w południowej części województwa podlaskiego, w południowo – zachodniej części powiatu siemiatyckiego i sąsiaduje z gminami:

- od strony północnej – Perlejewo i Grodzisk,

- od strony wschodniej – Siemiatycze,

oraz gminami województwa mazowieckiego zlokalizowanymi na drugim brzegu rzeki Bug :

- od strony południowej – Platerów i Korczew,

- od strony zachodniej – Repki i Jabłonna Lacka.

Wody płynące stanowią zlewnię Bugu wpadającego do Narwi, a dalej do Wisły i Bałtyku. Teren gminy znajduje się w południowej części obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski.

Uwarunkowania przyrodniczo-rolnicze i charakter rolniczy gminy wpływają też na charakter potrzeb i wizję rozwoju gminy jako miejsca o własnym zasobie kulturowym, z produktami regionalnymi, z dostępnością do wszelakich usług. Gmina Drohiczyn posiada wiele terenów nadających się do rekreacji i wypoczynku. Najatrakcyjniejsze pod względem turystycznym są obszary znajdujące się nad rzeką Bug. Przyjeżdżający może podziwiać krajobrazy z licznych punktów widokowych, wypożyczyć sprzęt wodny a nawet popływać statkiem po rzece. W regionie turysta może przenocować w hotelu, pensjonacie, domku letniskowym albo gospodarstwie agroturystycznym.

Zabytki

katedra i Kolegium Pijarów z XVIII w.

kościół pofranciszkański (przełom XVII i XVIII w.) z zespołem klasztornym.

kościół i klasztor Sióstr Benedyktynek (XVIII w. - zabytek klasy "0").

cerkiew pw. Mikołaja Cudotwórcy z XIX w.

Góra Zamkowa - dawne grodzisko, dziś wspaniały punkt widokowy na dolinę Bugu.

Gmina Drohiczyn jest jedyną gminą miejsko-wiejską na terenie powiatu siemiatyckiego, stanowi 14,26% powiatu. Powierzchnia gminy wynosi 208 km² co stanowi 14,26 % powierzchni powiatu. Na tym terenie rozmieszczonych jest 41 miejscowości (37 sołectw): Arbasy (Duże, Arbasy Małe) Bryki, Bujaki, Bużyski, Chechłowo, Chołowice, Chutkowice, Klepacze, Kłyżówka, Koczery, Lisowo, Lisowo-Janówek, Łopusze, Milewo, Miłkowice-Janki, Miłkowice-Maćki, Miłkowice-Paszki, Miłkowice-Stawki, Minczewo, Narojki, Obniże, Ostrozany, Przesieka, Putkowice Nagórne, Rotki, Runice, Sady, Siekierki, Sieniewice, Skierwiny, Smarklice, Smorzewo, Sytki, Śledzianów, Tonkiele, Wierzchuca Nadbużna, Wierzchuca Nagórna, Wólka Zamkowa, Zajęczniki oraz miasto Drohiczyn z powierzchnią 16 km². Średnia gęstość zaludnienia w gminie w roku 2020 wynosi 31 osoby na km². Gmina ma 6245 mieszkańców czyli zamieszkuje ją 14,08% mieszkańców powiatu z czego 50,4% stanowią kobiety, a 49,6% mężczyźni (w latach 2012-2019 liczba mieszkańców zmalała o 11,7%). Średni wiek mieszkańców wynosi 43,8 lat i jest nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców województwa podlaskiego oraz nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 637 Warszawa - Siemiatycze i dalej jako wojewódzka do granicy państwa (Tokary).

Gmina obecnie posiada łącznie (bez miasta) 103,04 km dróg, z czego 61,17 km to drogi asfaltowe, 27,33 km dróg żwirowych oraz 14,54 km dróg gruntowych. Ogólna długość ulic na terenie miasta 15,24km w tym dróg żwirowych 3,31 km, dróg bitumicznych 8,75 km, kostki brukowej 2,36 km oraz drogi gruntowe 0,92 km.

Podróżujących, niezmotoryzowanych mieszkańców gminy obsługuje PKS NOVA oddział Siemiatycze, zabezpieczając potrzeby w minimalnym zakresie.

Autobusy szkolne i PKS dowozi codziennie przeciętnie 175 dzieci do punktów przedszkolnych, szkół podstawowych i liceum.

Gmina nie posiada dostępu do linii kolejowej.

Położenie gminy przedstawia się korzystnie na trasie drogi krajowej, co jest niewątpliwie atutem do wykorzystania poprzez samorząd, ale sprzyja też zaspakajaniu potrzeb podstawowych społeczności gminy. Ułatwia edukację szczebla ponadpodstawowego młodzieży, rodzinom zapewnia dostęp do medycznej opieki specjalistycznej, pomaga w załatwianiu spraw urzędowych w powiecie (19 km, droga 62 i 19). Taka odległość utrudnia już niestety rozwój zainteresowań, spędzanie czasu wolnego, dostęp do kultury i innych wyższych potrzeb samorozwoju człowieka.

Siedzibą Urzędu Miejskiego i głównym ośrodkiem administracyjno - usługowym jest miejscowość Drohiczyn, licząca około 2133 mieszkańców.

WNIOSKI I PROGNOZY

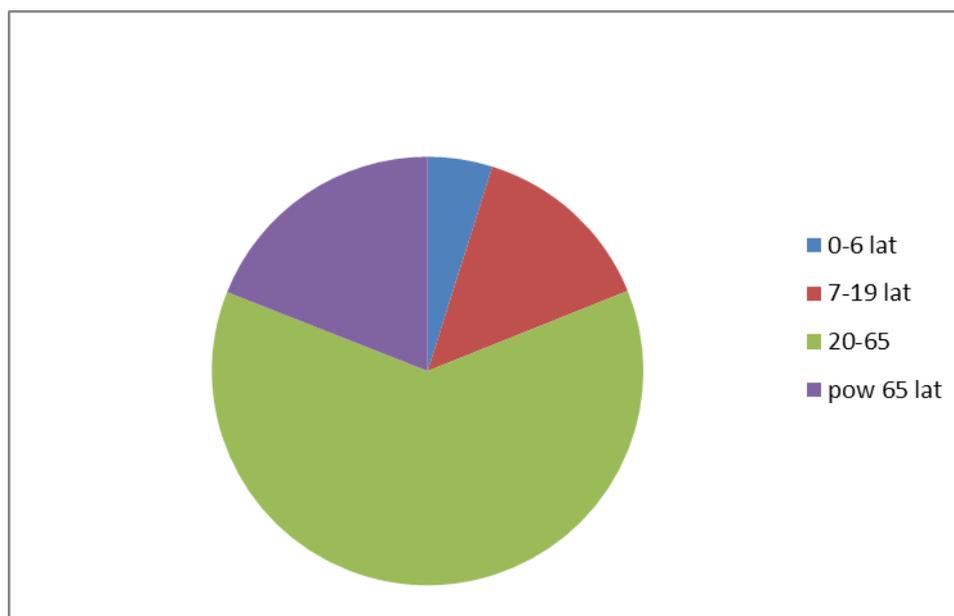
Samorząd gminy dba o rozwój infrastruktury gminnej, co przyczynia się do wyrównywania szans mieszkańców ze wszystkich sołectw. Wykorzystywany jest potencjał rolniczo-turystyczny gminy. Planowana poprawa nawierzchni gruntowo - żwirowej na nawierzchnię bitumiczną nowych dróg, usprawni społeczności lokalnej dojazd do świetlic wiejskich. Poprawi się dostęp mieszkańców ww. miejscowości do głównych ośrodków gospodarczych miasta Drohiczyn: Urząd Miejski w Drohiczyźnie, Zespół Szkół w Drohiczyźnie, Ośrodek Zdrowia, Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Kultury, Biblioteka. Poprawi się transport w zakresie płodów rolnych, co ma wpływ na lokalny rynek pracy oraz bezpieczeństwo na przebudowywanych drogach.

1.2. POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY

Głównym źródłem informacji w zakresie demografii są dokumenty Urzędu Statystycznego w Białymstoku z lat 2015-2019 oraz dane statystyczne gminy.

W powiecie siemiatyckim gmina Drohiczyn, poza miastem Siemiatycze ma największą liczbę zamieszkującej społeczności.

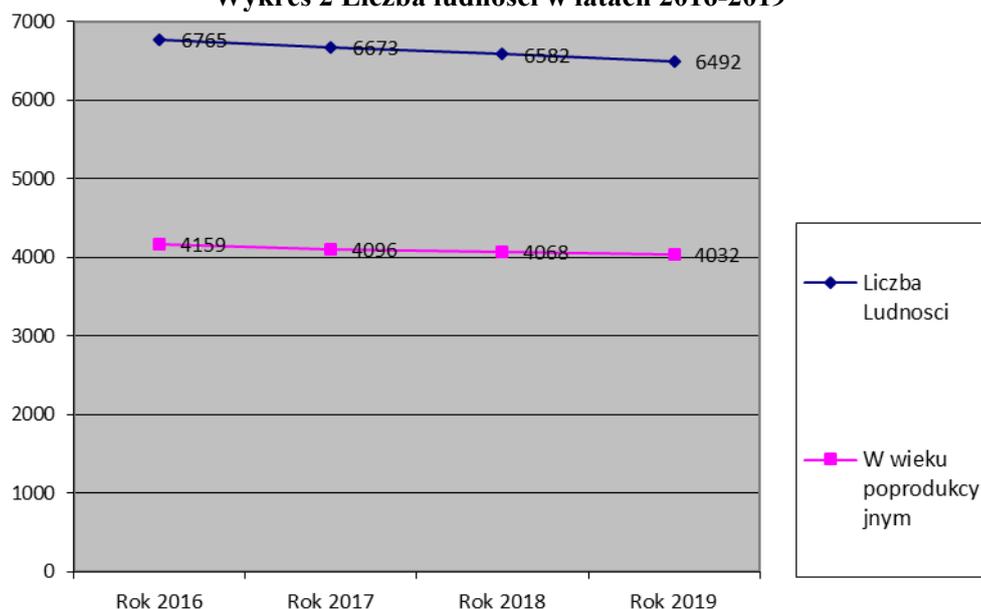
Wykres 1 Ludność gminy na dzień 31.12.2019 (rozkład w grupach wiekowych)

Dane GUS Białystok

OGÓŁEM LICZBA MIESZKAŃCÓW gminy w roku 2019 wyniosła – 6492 osób. W przeciągu 4 lat (w stosunku do roku 2015 - kiedy wynosiła 6869 osoby) **zmaląła o 377 osób** .

Wykres 2 Liczba ludności w latach 2016-2019

Dane GUS Białystok , USC UM Drohiczyn

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Drohiczyne w latach 2015-2019 zarejestrowano 233 urodzeń, najwięcej w 2017 r. 59 dzieci.

Mieszkańcy gminy Drohiczyn zawarli w 2019 r. 27 małżeństw, co odpowiada 4,3 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to mniej od wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,3 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 29,6% mieszkańców gminy Drohiczyn jest stanu wolnego, 53,8% żyje w małżeństwie, 3,8% mieszkańców jest po rozwodzie, a 12,1% to wdowy/wdowcy.

Ruch naturalny ludności gminy Drohiczyn nie jest optymistyczny. Nadal dominują zgony nad urodzeniami, szczególnie dotkliwe wydaje się to na terenie poza miejscowością gminną.

Urodzenia Zgony Przyrost naturalny P.n na 1000 ludności

Miasto i

Gmina Drohiczyn 38 82 - 44 - 2,96

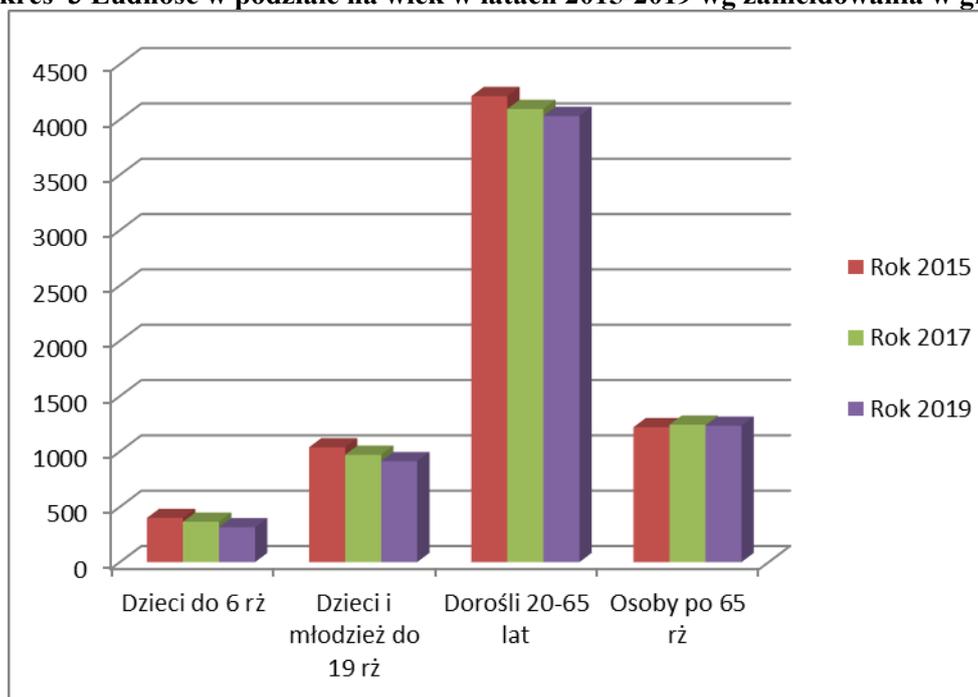
Dane GUS, Białystok, grudzień 2019

Ciekawymi danymi wobec trendu powyższego jest wzrost liczby osób zameldowanych na terenie gminy. Na przestrzeni lat liczba zameldowanych (w tym czasowo) mieszkańców przekracza o 218 liczbę faktycznie mieszkających i zakłóca obraz struktury wiekowej mieszkańców Drohiczyzna.

W roku 2019 na 6222 liczbę mieszkańców wg GUS – USC w Drohiczyne posiadał w rejestracji 6492 osoby.

Poniższy wykres prezentuje zwiększającą się populację w każdej grupie wiekowej na podstawie danych USC Drohiczyn.

Wykres 3 Ludność w podziale na wiek w latach 2015-2019 wg zameldowania w gminie

Dane USC UM Drohiczyn

W gminie zameldowanych jest 1227 osób poniżej 19 roku życia (co stanowi 19 % ludności) oraz 4032 osób w wieku produkcyjnym, co stanowi 62 % ogółu społeczności.

Osoby starsze w wieku poprodukcyjnym to 1233 osób, czyli 1/5 mieszkańców gminy, w tym dwukrotnie wyższa jest **liczba kobiet niż mężczyzn (tendencja ogólnopolska, gdzie kobiety żyją znacznie dłużej od mężczyzn)**. Średnia wieku kobiet w gminie Drohiczyn wynosi 45,1 lat natomiast mężczyzn 42,6 lat.

Taka struktura mieszkańców wpływa na sposób widzenia potrzeb i problemów społecznych przez pryzmat – **najpierw potrzeby osób w wieku produkcyjnym, następnie osób starszych, dzieci i młodzieży**. Rozpiętość gminy i struktura zamieszkania skłaniają ku refleksji, iż występuje znacząca potrzeba zajęcia się sprawami osób starszych, zamieszkujących w sołectwach, które mają utrudniony dostęp do różnych usług i służb specjalistycznych. Pogłębia to zależność i izolację środowiskową.

Grupa osób starszych z perspektywy systemu zabezpieczenia społecznego wymaga dostosowania do jej potrzeb odpowiedniej sfery usług społecznych.

Osoby ze starszych grup wiekowych są bardziej narażone na ryzyko niepełnosprawności – obecnie prawie 60% osób z niepełnosprawnością jest wśród osób powyżej 55 roku życia. Proces starzenia się lokalnej społeczności wynika także z pozytywnej przesłanki – wydłużania się średniego czasokresu życia.

Mimo znaczących – jak wykazują badania - zmian w trybie życia Polaków, nadal wysoki odsetek osób pali papierosy, znaczna liczba osób zmagają się z nadwagą, co ma również negatywny wpływ na poziom umieralności. Zgodnie z założeniami, przewidywane są w Polsce największe zmiany w natężeniu zgonów wśród mężczyzn w wieku 40-64 lata, wśród kobiet w wieku 50-59 lat oraz w najmłodszych rocznikach danego przedziału wiekowego. Prognozowane przeciętne dalsze trwanie życia mężczyzn wzrośnie do ok. 77 lat w 2035 r., zaś kobiet do ok. 83 lat w 2035r. Różnica między przeciętnym dalszym trwaniem życia kobiet i mężczyzn z obecnych 8,7 lat zmniejszy się do 5,8 lat. Zatem nadal będzie utrzymywać się nadumieralność mężczyzn, jednak jej skala będzie znacznie mniejsza.

Jednym z problemów demograficznych, z jakim boryka się gmina jest **odpływ młodych ludzi do miast**. Nie jest to zjawisko znamienne tylko dla gminy Drohiczyn, ale też i dla innych gmin wiejskich. Młodzi ludzie wyjeżdżają w celu kształcenia się w ośrodkach edukacyjnych zlokalizowanych w mieście

powiatowym, wojewódzkim. Młodzi ludzie migrują. Proces ten spowodowany jest różnymi czynnikami, między innymi:

- niskimi dochodami w rolnictwie,
- brakiem miejsc pracy,
- gorszymi warunkami życia na wsi czy w niewielkim mieście.

WNIOSKI I PROGNOZY:

Proporcje demograficzne utrzymują się na właściwym poziomie o czym świadczy porównanie liczby ludzi młodych (22%) do liczby osób w wieku poprodukcyjnym (17%). Negatywnym zjawiskiem jest migracja młodzieży do większych lub dużych miast.

Analiza danych demograficznych wskazuje w najbliższych latach, na potrzebę zwiększenia dostępu do edukacji przedszkolnej oraz usług dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych.

Dane te pozwalają na ukierunkowanie planowanej polityki edukacyjnej, kulturowo-rekreacyjnej i usługowej na tworzenie warunków do rozwoju dzieci i młodzieży, wsparcia rodzin i osób starszych, chorych, niepełnosprawnych.

1.3 RYNEK PRACY

Głównym działem gospodarki gminy i zajęciem ludności jest rolnictwo oparte o indywidualne gospodarstwa rolne rodzinne. Przesądza o tym liczba ponad 1200 gospodarstw rolnych dających zatrudnienie dla ok. **70 % ludności czynnej zawodowo**. Średnia powierzchnia jednego gospodarstwa wynosi od 12 do 16 ha. Większość użytkowników gospodarstw rolnych to rolnicy z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym. Znaczna część z nich ukończyła kursy rolnicze, a młodzi rolnicy posiadają wykształcenie wyższe. **Produkcja zwierzęca** jest istotnym kierunkiem produkcji w większości gospodarstw rolnych. Głównym kierunkiem produkcji zwierzęcej w gminie jest chów bydła mlecznego oraz produkcja żywca wieprzowego i wołowego. W strukturze użytkowania terenu dominują użytki rolne stanowiące 83 % powierzchni gminy. Lasy obejmują 10,4 % powierzchni gminy.

Poza sektorem rolniczym i publicznym (urząd gminy, szkoły, służba zdrowia) mieszkańcy gminy zajmują się turystyką (leczniczą, sportową, rekreacyjną i agroturystyką), drobnymi usługami dla ludności miejscowej.

W gminie Drohiczyn na 1000 mieszkańców pracuje 55osób. 62,2% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 37,8% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Drohiczyn wynosiło w 2019 roku 5,7% (6,9% wśród kobiet i 4,7% wśród mężczyzn). Udział trwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 1,31%. W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Drohiczyn wynosiło 3 773,68 PLN, co odpowiada 78.10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Drohiczyn 117 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 27 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -90. 57,3% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Drohiczyn pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybołówstwo), 14,5% w przemyśle i budownictwie, a 9,8% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,0% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku). W gminie Drohiczyn w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 359 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 259 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 19 nowych podmiotów, a 16 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2019 najwięcej (44) podmiotów zarejestrowano w roku 2012, a najmniej (19) w roku 2019. W tym samym okresie najwięcej (28) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2018 roku, najmniej (11) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Drohiczyn najwięcej (8) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (347) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 7,8% (28) podmiotów jako rodzaj działalności deklaruowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaruowało 32,9% (118) podmiotów, a 59,3% (213) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Drohiczyn najczęściej deklaratowanymi rodzajami przeważającej działalności są Budownictwo (34.4%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (17.4%).

Głównym działem gospodarki gminy Drohiczyn i zajęciem ludności jest rolnictwo oparte o indywidualne gospodarstwa rodzinne.

Potencjał społeczny gminy wpływa na rozwój przedsiębiorczości, której poziom kształtuje się w skali powiatu na poziomie średnim. Przez okres 10 lat przedsiębiorczość w gminie stale się rozwijała.

Z analizy zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy wynika, że są to głównie drobni przetwórcy zajmujący się handlem spożywczym, budownictwem, przetwórstwem bądź drobnymi usługami, którzy nie tworzą nowych miejsc pracy, lecz sami prowadzą swoje zakłady.

Na terenie gminy funkcjonują restauracje oraz szereg kwater turystycznych i pokoi gościnnych. Łatwo do nich dotrzeć, gdyż ich wykaz umieszczony jest na oficjalnej stronie internetowej gminy. Na terenie miasta działa również bardzo dobrze rozwinięty punkt informacji turystycznej.

Usługi rolnicze są świadczone w niewielkim zakresie.

Dużym problemem jest ukryte bezrobocie. Pomimo rozwoju gminy i przedsiębiorczości wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym pociąga za sobą również wzrost bezrobocia.

Zmieniająca się sytuacja gospodarcza w Polsce wpływa również na rynek pracy i zatrudnienie na terenie powiatu siemiatyckiego. Część osób w wieku produkcyjnym, zwłaszcza ludzi młodych oraz kobiet nie może na lokalnym rynku pracy znaleźć zatrudnienia.

Stopa bezrobocia w województwie podlaskim na dzień 31.12.2019 r. kształtowała się na poziomie 6,9% bezrobotnych w stosunku do ludności aktywnej zawodowo.

Najniższą stopą bezrobocia charakteryzowały się powiaty:

bielski 5,0 %

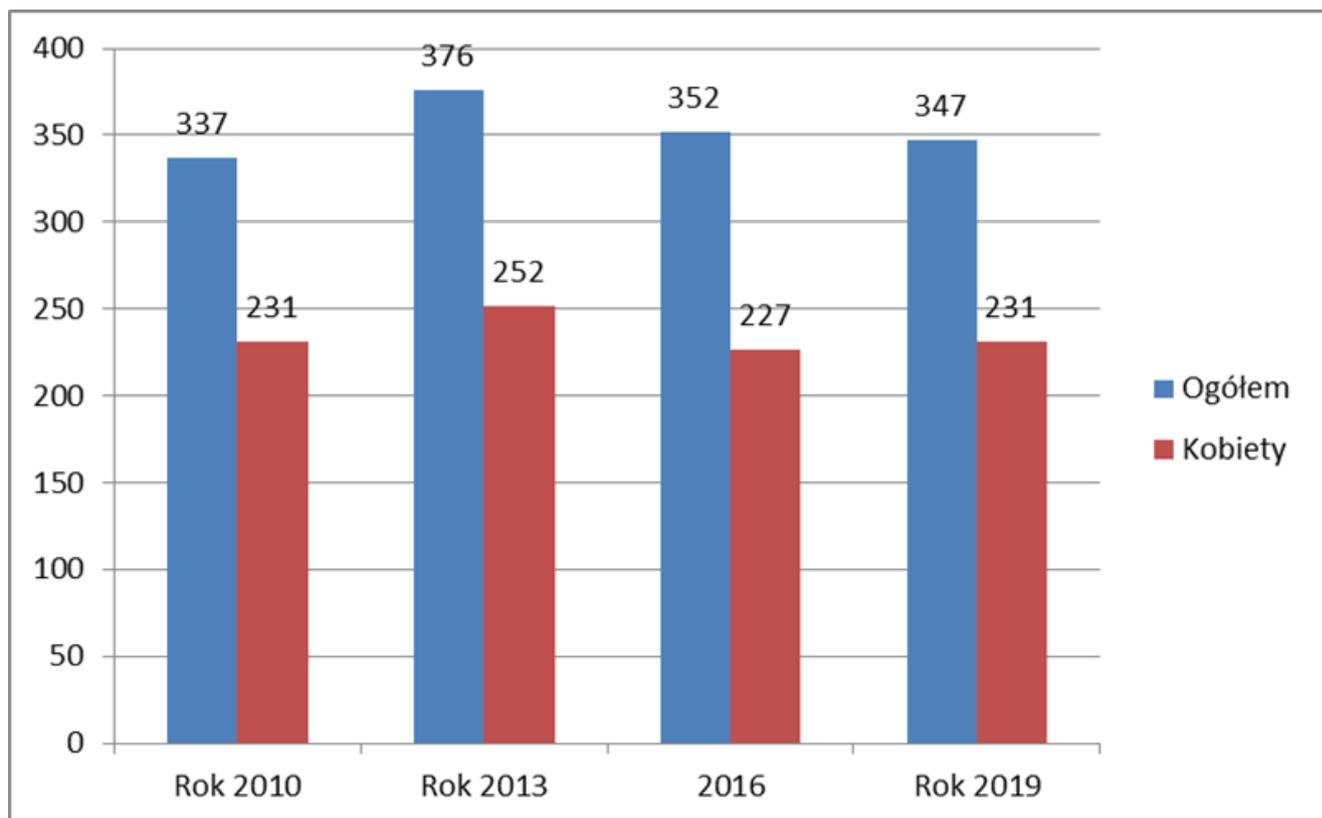
wysokomazowiecki 6,0%

siemiatycki 6,3 %

suwalski 6,4 %.

Na terenie Gminy Drohiczyn liczba osób niepracujących w grudniu 2019 r. wynosiła 349 osób i od roku 2016 wykazuje stałą tendencję malejącą. W gminie Drohiczyn na 1000 mieszkańców pracuje 55 osób. 62,2% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 37,8% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Drohiczyn wynosiło w 2019 roku 5,7% (6,9% wśród kobiet i 4,7% wśród mężczyzn). Oznacza to, że sytuacja rejestrowanego bezrobocia na terenie gminy nie jest problemem w skali województwa. Trudnością jest wzrost liczby osób zarejestrowanych z terenu gminy w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz bezrobocie ukryte, determinujące sytuację rodzin wiejskich.

Wykres 4 Liczba bezrobotnych i poziom bezrobocia na przestrzeni lat 2010-2019

Źródło: Dane PUP Siemiatycze, WUP Białystok, Statystyki Rynku Pracy

Na wykresie 4 nie ukazano pełnej skali bezrobocia ze względu na brak zainteresowania niektórych osób rejestracją w urzędzie pracy oraz występujące bezrobocie ukryte w rolnictwie. **Jednak faktyczna – szacunkowa liczba bezrobotnych jest znacznie wyższa. Wśród tej grupy znajdują się bezrobotni rolnicy, którym przepisy prawne uniemożliwiają rejestrację.**

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w 2019 roku aż 72 nie posiada prawa do zasiłku. Grupa powyżej 50 lat stanowi niecałe 18% - czyli 30 osób. Jedna i druga grupa wymaga dużego wsparcia i systemowej pomocy, by mogła uzyskać świadczenia emerytalne i nie znaleźć się w grupie osób wykluczonych społecznie.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych w czerwcu 2019 stanowiły **osoby młode w wieku do 25 lat – 59 osób (38% ogółu zarejestrowanych)**. To bardzo ważna i wymagająca pracy na poziomie lokalnym społeczność, która w niedługiej przyszłości tworzyć będzie gminę. Obecnie bezrobotni dojeżdżają do pracy do pobliskich miast. Aby młodzież nie wyjeżdżała z gminy należy **zadbać o współpracę międzyinstytucjonalną w celu minimalizowania skutków i szukania rozwiązań integracji młodych osób bezrobotnych z lokalnym rynkiem pracy.**

WNIOSKI I PROGNOZY:

Potencjał rynku pracy gminy wzrasta wraz z rozwojem infrastruktury gminnej i nowych podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat.

Od roku 2016r. nastąpił spadek liczby osób zarejestrowanych z terenu gminy w Powiatowym Urzędzie Pracy (z 8% w 2016 r. do 5,7 w roku 2019). Na uwagę zasługuje jednak fakt utrzymującego się tzw. zjawiska bezrobocia ukrytego.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby młode w wieku do 25 lat – 40%. Obecnie bezrobotni dojeżdżają do pracy do pobliskich miast. Zadaniem jest doprowadzenie do tego aby ludzie młodzi nie wyjeżdżali z gminy. Należy zadbać o współpracę międzyinstytucjonalną w celu szukania rozwiązań skierowanych na integrację młodych osób bezrobotnych z lokalnym rynkiem pracy.

Wspólne działania samorządu gminy i MGOPS pozwoliły na wdrożenie wielu inicjatyw i rozwiązań w sferze aktywnej integracji, które będą miały odzwierciedlenie w przyszłości. Należy rozważyć też włączenie działań ekonomii społecznej do kierunków strategicznych gminy.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ I JEJ PROGNOZY

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania.

Identyfikację problemów społecznych gminy dokonano w oparciu o informacje sporządzone przez wybrane instytucje z obszaru polityki społecznej gminy tj.: Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, poszczególne komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego, Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury, Miejsko - Gminną Bibliotekę Publiczną, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ochotniczą Straż Pożarną w Drohiczynie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Drohiczynie, Posterunek Policji, Zespół Szkół w Drohiczynie, Szkołę Podstawową w Miłkowicach Jankach.

Pozwoliło to na wyłonienie najistotniejszych kwestii obrazujących sytuację społeczną gminy w obszarze problemów i ukierunkowania działań na ich rozwiązanie.

Jednym z najistotniejszych aspektów obrazujących sytuację społeczną, a zarazem kluczowym do wyznaczania kierunków działań w Gminie Drohiczyn jest stopień integracji mieszkańców w obszarze rozwoju społecznego Gminy. Jest to sfera, nad którą należy pracować, dążąc do rozwoju aktywności społecznej osób, grup, organizacji, do uruchamiania mechanizmów powstawania, zawiązywania wspólnych inicjatyw, do rozwoju partycypacji społecznej – współuczestniczenia mieszkańców w działaniach i decyzjach, które ich dotyczą.

2.1 ZASOBY SPOŁECZNE

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych oraz prowadzenie procesu integracji mieszkańców w kierunku wzrostu poczucia więzi społecznych, odpowiedzialności za rozwój „małej ojczyzny” jaką jest Gmina oraz wzrostu aktywności społecznej są instytucje i podmioty znajdujące się na terenie Gminy, działające w obszarze polityki społecznej - jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe oraz nieformalne grupy mieszkańców.

W każdym z prezentowanych poniżej obszarów diagnostycznych umieszczono informację o tych instytucjach. Taki opis stanowi prezentację rzeczywistego stanu zarówno potrzeb, jak i infrastruktury oraz kapitału społecznego.

Dla celów aktualizacji strategii wyszczególniono najaktywniejsze podmioty w zasobach gminnych:

Urząd Miejski,

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury oraz muzeum kajakarstwa i muzeum starych motorów,

Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna im. Klementyny Sołonowicz – Olbrychskiej,

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

cztery oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej wchodzące w skład Zespołu Szkół w Drohiczynie,

Liceum Ogólnokształcące im. J.I. Kraszewskiego wchodzące w skład Zespołu Szkół w Drohiczynie,

dwie szkoły podstawowe wraz z oddziałami przedszkolnymi prowadzone przez Lokalne Stowarzyszenia w miejscowościach: Ostrożany, Miłkowice Janki,

Zespół Szkół Zawodowych w Ostrożanach,

Ochotnicza Straż Pożarna w Drohiczynie oraz jednostki gminne przy sołectwach,

Świetlica Środowiskowa przy MGOPS w Drohiczynie,

Klub Seniora w Drohiczynie,

Środowiskowy Dom Samopomocy w Putkowicach Nadolnych,

hala sportowa, siłownia, sala gimnastyczna,

9 boisk – głównie przyszkolnych,

22 świetlice wiejskie,

Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Drohiczynie i w Ostrożanach,
13 zespołów obiektów sakralnych, głównie kościelnych i klasztornych,
4 Parafie Kościoła Rzymsko – Katolickiego,
2 Parafie Kościoła Prawosławnego,
Wyższe Seminarium Duchowne w Drohiczynie,
Biblioteka przy Kurii Diecezjalnej i Wyższym Seminarium Duchownym,
Muzeum Kajakarstwa,
Muzeum Starych Motocykli,
Muzeum Diecezjalne w Drohiczynie,
placówka Caritas Diecezji Drohiczyńskiej.

Obok infrastruktury społecznej ważnymi elementami zasobów lokalnych są również (funkcjonujące w 2020 r.):

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji Drohiczyńskiej,
Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania - Tygiel Doliny Bugu”,
Stowarzyszenie „Mieszkańców Wsi Arbasy”,
Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Ostrożany,
Lokalne Stowarzyszenie Janki,
Podlaski Instytut Kultury Chrześcijańskiej im. Jana Pawła II – Patrymonium Fidei,
Drohiczyńskie Towarzystwo Naukowe,
Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Drohiczyńskiej,
Stowarzyszenie „Pamięć i Przyszłość” Diecezji Drohiczyńskiej im. Ks. Eugeniusza Beszty-Borowskiego,
Podlaskie Stowarzyszenie Gmin,
Stowarzyszenie „Koń Nadbużański”,
PZW Koło "Boleń",
Ruch "Światło – Życie",
koło łowieckie „Cyranka”.

Ważne jest, by działające podmioty zespoliły swoje wysiłki i podjęły współpracę w kierunku realizacji celów i zadań strategii.

Infrastruktura to podstawowe urzędnictwo, budynki użyteczności publicznej i instytucje usługowe, których istnienie jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa.

Prawidłowe funkcjonowanie infrastruktury jest związane z jej stanem i używalnością, dostępnością komunikacyjną, instalacjami i innymi elementami wpływającymi na jakość i możliwości użytkowania.

Dzisiejsza rzeczywistość to zrównoważony rozwój zarówno społeczny, jak gospodarczy i ekologiczny.

Mieszkańcy gminy, wśród zasobów nowoczesnego życia i korzystają też z odnawialnych źródeł energii. Mieszkańcy Gminy otrzymali dofinansowanie do paneli słonecznych oraz instalacji fotowoltaicznej. W miejscowości Ostrożany w związku ze zgłoszeniami mieszkańców, dotyczącymi potrzeby likwidacji zbiorników na nieczystości płynne Gmina Drohiczyn poprowadziła kanalizację sanitarną. Dla pozostałych miejscowości planuje się montaż oczyszczalni ścieków. Ponadto w miejscowości Narojki przeprowadzono modernizację Stacji Uzdatniania Wody. Dla oszczędności zużycia energii zamontowano ogniwa fotowoltaiczne i baterie solarne. Powyższe inwestycje przyniosą Gminie Drohiczyn znaczne korzyści głównie z zakresu ochrony środowiska, co wpłynie na atrakcyjność inwestycyjną i jakość życia, a te z kolei na rynek pracy.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie, w ramach szeregu podjętych działań w kierunku również rozwoju infrastruktury społecznej, w ostatnim 10-leciu utworzył:

Świetlicę Środowiskową,
Klub Seniora,
Środowiskowy Dom Samopomocy w Putkowicach Nadolnych,
Punkt Wydawania Posiłków,
Zespół Interdyscyplinarny.

Na terenie gminy jest znacząca liczba osób wymagających wsparcia z zakresu oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Występujące schorzenia i niepełnosprawność oraz zaburzenia, powodują, iż osoby wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Odpowiedzią na potrzeby środowiska lokalnego – osób chorych, z niepełnosprawnością i zaburzonych psychicznie z terenu Gminy Drohiczyń jest utworzenie w 2016 roku Środowiskowego Domu Samopomocy w Putkowicach Nadolnych. ŚDS jest ośrodkiem wsparcia typu dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy w powrocie do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, a w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej. Środowiskowy Dom Samopomocy czynny jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ – 16⁰⁰, przeznaczony jest dla 30 osób i świadczy swoje usługi dla osób przewlekle psychicznie chorych, dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, oraz dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi, którzy zamieszkują teren gminy Drohiczyń. W sąsiedztwie tej placówki powstanie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne. Ośrodek będzie przeznaczony dla 21 osób, w tym dwóch osób na pobyt całodobowy i 19 na pobyt dzienny. Gmina na ten cel pozyskała 2 miliony 400 tysięcy złotych z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Nowa placówka w Putkowicach Nadolnych ma pełnić dwie funkcje. Będzie miejscem dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych, znajdując tam mieszkania, w których osoby niepełnosprawne będą mogły prowadzić samodzielne życie.

WNIOSKI I PROGNOZY:

Przez okres 2016-2020 w gminie pojawiły się nowe zasoby infrastruktury społecznej i aktywności lokalne, co ukazuje jej rozwój.

Należy wykorzystać istniejące zasoby, wdrażać projekty skierowane na lokalne potrzeby, programy aktywności lokalnej, by pobudzić i ożywić społeczność, wzmocnić ich tożsamość z gminą.

Gmina Drohiczyń stale poprawia stan obiektów użyteczności publicznej poprzez modernizację świetlic wiejskich, oraz poprawę zagospodarowania terenu rekreacyjnego – Góry Zamkowej i okolic. Tworzone są nowe takie jak muzeum kajakarstwa, Ośrodek Produktu Lokalnego. Centrum Przedmiotowe inwestycje poprawią w znacznym stopniu rozwój kultury poprzez tworzenie grup społeczności lokalnej. Poprawa terenów rekreacyjnych w mieście Drohiczyń przyczyni się do wzrostu ruchu turystycznego poprzez podniesienie atrakcyjności terenów. Gmina Drohiczyń jest w trakcie realizacji projektów:

„Łączy nas Bug – utworzenie dwóch transgranicznych kajakowych szlaków turystycznych”

Głównym celem projektu jest utworzenie dwóch transgranicznych kajakowych szlaków turystycznych. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Powiatem Sokal na Ukrainie i Rejonem Drohiczyń na Białorusi. W wyniku projektu po Polskiej stronie zostanie wytyczony i oznakowany szlak kajakowy na rzece Bug. Wykonane zostaną miejsca postojowe z Megafonami, tablicami i koszami na śmieci. W Drohiczyńce zostanie utworzone Nadbużańskie Centrum Turystyki Kajakowej, zostanie zakupiony Katamaran. W Drohiczyńce, Gminie Siemiatycze i Korczew zostaną wybudowane Wierze Widokowe. W ramach projektu zostanie również przeprowadzona szeroka kampania promocyjna.

Rozbudowa Targowiska Miejskiego

Głównym celem projektu jest rozbudowa targowiska miejskiego. W ramach projektu powstanie Ośrodek Promocji Produktu Lokalnego z m.in. miejscem do handlu produktami lokalnymi, pomieszczeniem do pokazów kulinarnych i pokojem zagadek nt. lokalnego produktu.

Ochrona Nadbużańskiej Bioróżnorodności Naszym Dziedzictwem

Głównym celem projektu jest Ochrona Nadbużańskiej Bioróżnorodności w Gminie Drohiczyn. Przedmiotem projektu jest utworzenie ścieżki dydaktycznej pieszo-rowerowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą m.in. parkingi dla samochodów, parking dla kamperów, budowa kładki, wiaty edukacyjne, ławki multimedialne, remont wejścia na Górę Zamkową, wykonanie slipu dla łodzi, modernizacja Nadbużańskiego Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Drohiczynie, odbudowa siedlisk naturalnych, odtworzenie siedlisk roślin ciepłolubnych.

Wnioski:

Należy wykorzystać istniejące zasoby, wdrażać projekty skierowane na lokalne potrzeby, programy aktywności lokalnej, by pobudzić i ożywić społeczność, wzmocnić ich tożsamość z gminą.

2.2 SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o pomocy społecznej podstawowe zadania w zakresie problemów i potrzeb społecznych na terenie gminy realizuje ośrodek pomocy społecznej.

W celu efektywności działań pomocowych Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje na co dzień z Sądem Rejonowym w Siemiatyczach, Prokuraturą Rejonową, kuratorami zawodowymi i społecznymi, komornikami sądowymi z terenu całego kraju, Domami Pomocy Społecznej województwa podlaskiego i województw ościennych, Powiatowym Urzędem Pracy w Siemiatyczach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, parafiami Rzymsko-Katolickimi, Prawosławnymi, Komendantem Policji w Drohiczynie, Szkołami podstawowymi oraz Zespołem Szkół z terenu gminy (ich pedagogami i Radami Rodziców), z przedstawicielami stowarzyszeń ochotniczych straży pożarnych, z lekarzami rodzinnymi i pielęgniarkami, a także z radnymi i sołtysami z terenu gminy oraz organizacjami pozarządowymi.

Wszystkie wymienione osoby i instytucje działają w obszarze szeroko ujętej pomocy społecznej i pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin potrzebujących wsparcia.

W zależności od złożoności sytuacji rodziny, dzieci, osób starszych zakres współpracy międzyinstytucjonalnej się różni i jest podejmowany w celu zwiększenia efektywności pomocy i wsparcia oraz w celu usamodzielnienia.

Statutowym celem działania ośrodka jest realizowanie zadań, które powinny umożliwić osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych. W Ośrodku zatrudnionych jest aktualnie 21 osób z kierownikiem (w tym 3 osoby realizujące zadania w zakresie świadczeń rodzinnych oraz 4 pracowników socjalnych).

Ośrodek prowadzi:

Punkt Wydawania Posiłków,

Zespół interdyscyplinarny,

Świetlicę Środowiskową,

Klub Seniora.

Pomoc udzielana jest bezpośrednio dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, dotkniętych bezrobociem lub inną z przyczyn powodujących trudną sytuację. Środki pochodzące na pomoc społeczną to głównie środki pochodzące z budżetu państwa oraz środki gminne.

W 2020 r. wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej zamknęły się kwotami:

1. na zadania własne – 1.503.745,85 zł
2. na zadania zlecone – 7.131.934,90 zł, w tym:
 - a) świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny - 2.334.599,43 zł
 - b) świadczenia wychowawcze - 4.543.870,20 zł
 - c) realizacja programu Dobry Start - 169.260,00 zł
 - d) składki na ubezpieczenie zdrowotne od niektórych świadczeń rodzinnych - 67.705,27 zł
 - e) usuwanie skutków klęsk żywiołowych - 16.500,00 zł

3. na zadania własne dotowane z budżetu państwa – 1.272.659,03 zł, w tym:
- a) dofinansowanie programu „Posiłek w szkole i w domu” – 604.998,59 zł
 - b) dofinansowanie do wypłaty zasiłków okresowych i stałych – 538.183,07 zł
 - c) składka na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały – 12.837,63 zł
 - d) dofinansowanie zadań własnych MGOPS – 95.261,13 zł
 - e) Dofinansowanie realizacji programu Wspieraj Seniora = 21.378,61 zł

4. Ponadto na realizację projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

- a) Świetlica - edukacja, zabawa, terapia, dofinansowanie - 266.636,65 zł
- b) Senior na czasie – wsparcie i aktywizacja osób 60+, dofinansowanie - 234 245,50 zł
- c) Nowe rozwiązania, dofinansowanie - 341 164,20 zł
- d) SOWA – Społeczność, Organizowanie, Współdziałanie, Angażowanie, dofinansowanie - 100 000,00 zł
- e) SOWA 2 – Społeczność, Organizowanie, Współdziałanie, Angażowanie, dofinansowanie 100 000,00 zł.

Budżet na zadania Pomocy Społecznej w Drohiczynie został przedstawiony w poniższej tabeli i **wskazuje na wzrost wydatków na świadczenia pomocy społecznej**, co jest ściśle związane ze wzrostem liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Dodatkowe zadania obowiązkowe - to jest realizacja świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, programu Dobry Start oraz dodatkowe- realizacja projektów współfinansowanych przez EFS, prowadzenie świetlicy środowiskowej i Klubu Seniora wpływają na kształt budżetu MGOPS. Świadczą one jednak o aktywności i inicjatywach pomocowych pracowników ośrodka.

Tabela 2 Budżet na zadania Pomocy Społecznej

ROK	KWOTA w pln
2015	3.195.039,36
2016	6.620.504,11
2017	8.111.218,55
2018	8.471.303,40
2019	9.333.609,02
2020	9.908.339,78

Źródło: Sprawozdania MPiPS z Pomocy Społecznej

Na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w mieście i gminie w 2020 r. wydano 9.908.339,78 zł.

Najwięcej środków, aż 4.543.870,20 zł w roku 2020 przyznano na wypłatę świadczeń wychowawczych w ramach realizacji programu Rodzina 500+.

Gmina wypłaca swoim podopiecznym świadczenia rodzinne, przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111, z 2021 r. poz. 1162, 1981, 2105, 2270). Rokrocznie dotuje ok 440 rodzin w tym wypłaca świadczenia rodzinne i dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania.

Pomoc społeczną udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu, które określa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

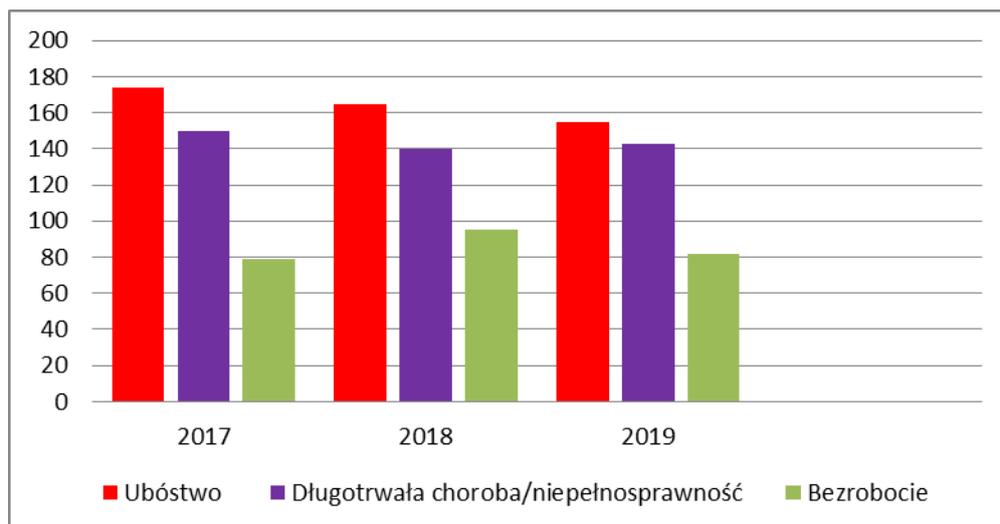
Tabela 3 Powody przyznawania pomocy w latach 2017-2020

Przyczyny udzielania pomocy	ROK 2017		ROK 2018		Rok 2019		Rok 2020	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	174	432	156	388	155	368	134	296
Potrzeba ochrony macierzyństwa	53	268	53	260	50	240	46	224
Bezrobocie	79	227	82	197	95	215	65	149
Niepełnosprawność	94	189	94	181	94	184	65	118
Długotrwała lub ciężka choroba	150	347	143	290	140	304	122	254
Bezradność w sprawach opiekowych. i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	108	315	144	379	105	305	130	351
Przemoc	1	5	1	4	7	27	5	16
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	2	2	2	3	3	5	5
Zdarzenie losowe	1	4	1	1	2	3	2	5

Źródło: Sprawozdania MPiPS z Pomocy Społecznej

Najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc jest **ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa/bezradność rodzin oraz niepełnosprawność.**

Wykres 5 Najczęstsze powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej

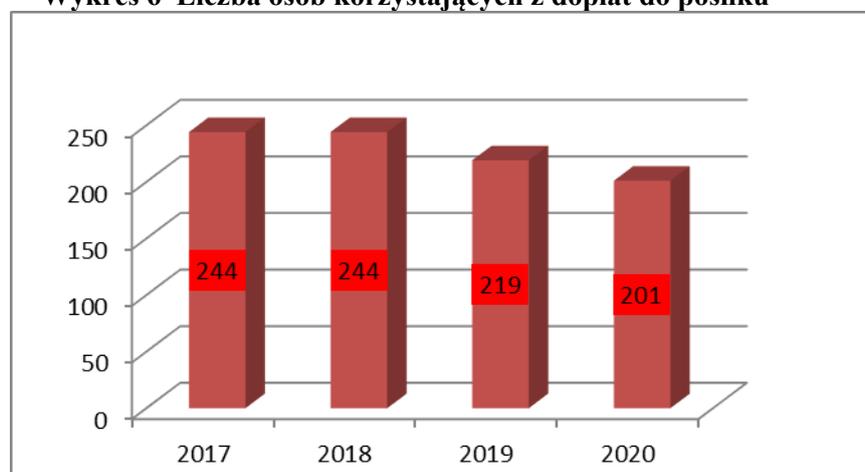
Źródło : dane MGOPS Drohiczyn

Grupy te stanowią podstawowych odbiorców planowanych działań w kolejnym okresie strategicznym opracowywanego dokumentu. Zadania MGOPS – praca socjalna, projekty celowe oraz działania specjalistyczne będą kierowane do tychże rodzin i osób.

MGOPS, realizuje program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Przyznawana jest pomoc w formie zakupu posiłków oraz zasiłków celowych na zakup posiłków lub na zakup żywności i pomocy w formie rzeczowej-zakupu żywności.

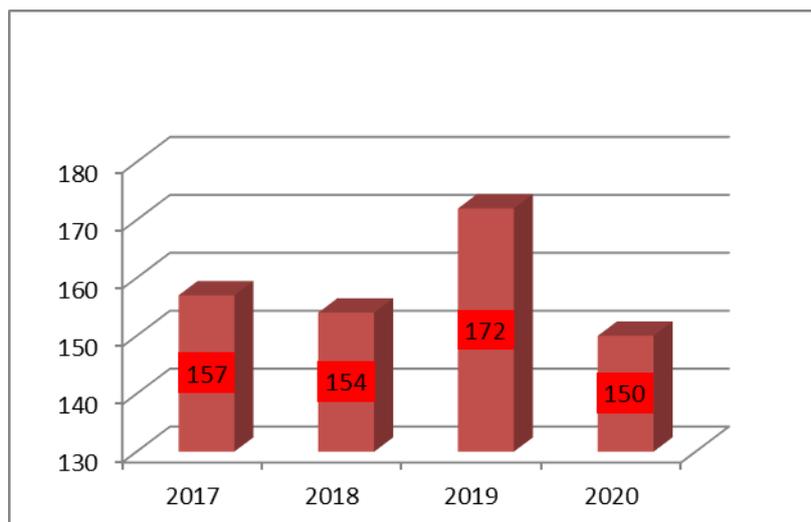
Liczbę rodzin/osób korzystających z tej formy pomocy obrazują poniższe wykresy.

Wykres 6 Liczba osób korzystających z dopłat do posiłku

Źródło : dane MGOPS Drohiczyn

Wykres 7 Liczba osób otrzymujących zasiłek celowy na zakup żywności

Źródło: dane MGOPS Drohiczyn

Ośrodek prowadząc działania skierowane do osoby/rodziny przygotowuje i realizuje projekty skierowane do mieszkańców gminy ze szczególnym uwzględnieniem osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Ośrodek prowadząc działania skierowane do osoby/rodziny przygotowuje i realizuje projekty – celowe, programy aktywności lokalnej /PAL/ skierowane do mieszkańców gminy ze szczególnym uwzględnieniem osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Prowadzona jest praca ze społecznością lokalną metodą OSL – organizowanie społeczności lokalnej. Organizowane i rozwijane są różne formy wsparcia, adresowane do osób w trudnej sytuacji, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Prowadzenie Świetlicy Środowiskowej

Świetlica Środowiskowej – w Drohiczynie jest placówką wsparcia dziennego, prowadzoną w celu wsparcia rodziny w opiece i wychowaniu dziecka.

Zadaniem placówki jest:

1. Współpraca z rodziną w wykonywaniu przez nią funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez objęcie dziecka działaniami:

wychowawczymi,
opiekuńczymi,
edukacyjnymi.

2. Organizowanie dzieciom i młodzieży opieki i wychowania.

3. Udzielanie pomocy w sytuacjach kryzysowych - rodzinnych, szkolnych, rówieśniczych i osobistych.

4. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, poprzez:

pracę wychowawczą nad prawidłowym rozwojem osobowości i kształtowaniem umiejętności społecznych, niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu,

rozwijanie i pogłębianie zainteresowań i indywidualnych uzdolnień,

rozwijanie aktywności twórczej dziecka,

stwarzanie dzieciom możliwości wszechstronnego rozwoju i wdrażanie do prawidłowego pełnienia ról społecznych.

5. Korygowanie zaburzeń zachowania, wyrównywanie deficytów rozwojowych, łagodzenie niedostatków wychowawczych.

6. Zapobieganie zachowaniom nieakceptowanym społecznie i szkodliwym dla zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień i zagrożeń cywilizacyjnych.

7. Prowadzenie rehabilitacji: rozwojowej, ruchowej i społecznej.

8. Organizowanie pomocy w nauce, przyzwyczajanie do samodzielnej pracy umysłowej oraz poszerzanie wiedzy ogólnej.

9. Organizowanie czasu wolnego, w tym organizowanie zabaw i zajęć sportowych.

10. Rozwijanie samodzielności i społecznej aktywności.

Klub seniora

W strukturach Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drohiczynie działa dzienny ośrodek wsparcia w formie Klubu Seniora i przeznaczony jest dla osób mieszkających na terenie miasta i gminy Drohiczyn. Celem głównym Klubu Seniora jest aktywizacja społeczna, integracja, włączanie społeczne osób starszych do społeczności lokalnej oraz organizacja wspólnego spędzania czasu wolnego przez seniorów.

Prowadzenie Punktu Wydawania Posiłku

Punkt Wydawania Posiłków funkcjonuje przy MGOPS w Drohiczynie. Z pomocy w Punkcie skorzystać mogą osoby, które:

korzystają ze świadczeń pomocy społecznej,

są samotne, niepełnosprawne, których ograniczona sprawność psychoruchowa uniemożliwia samodzielne przygotowanie posiłków,

zostały dotknięte wypadkami losowymi,

inne, które wymagają wsparcia w formie zakupu posiłku i są tego pozbawione.

Usługi opiekuńcze

Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi opiekuńcze są też przyznane osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić z uwagi na pracę zawodową, odległe miejsce zamieszkania. Usługi świadczone są w mieszkaniu osoby, która takiej pomocy potrzebuje.

Pomoc w zakresie usług opiekuńczych obejmuje w szczególności:

pomoc w codziennych zajęciach, takich jak: robienie zakupów, sprzątanie mieszkania w przypadku osoby samotnej, a sprzątanie pokoju chorego w przypadku zamieszkiwania z innymi członkami rodziny, przygotowywanie posiłków z uwzględnieniem diety, załatwianie spraw w urzędach, dbanie o czystość bielizny pościelowej i osobistej,

mycie, kąpanie, ubieranie, prześcielanie łóżka, stosowanie zabiegów pielęgnacyjnych celem zapobiegania powstawaniu odleżyn i odparzeń, dozowanie leków, karmienie, pomoc przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych,

w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z rodziną i otoczeniem.

Według danych MGOPS w Drohiczynie w roku 2020 z usług opiekuńczych korzystało 12 osób.

Prowadzenie pracy ze społecznością lokalną metodą OSL – organizowanie społeczności lokalnej.

Ośrodek Pomocy w ramach prowadzonej pracy socjalnej realizuje pracę ze społecznością lokalną metodą OSL, jest to włączenie obok pracy socjalnej z indywidualnym przypadkiem i rodziną, pracy z grupami i społecznościami, w tym zagrożonymi wykluczeniem lub wykluczonymi. OSL opiera się na ważnych przesłankach pracy środowiskowej tj. wykorzystaniu potencjału sił społecznych nakierowanych na samoorganizację i samopomoc.

OSL uwzględnia następujące zasady:

od pomocy do samopomocy,

od pracy „dla” do pracy „z” ludźmi i „przez” ludzi,

od bierności do partycypacji, współuczestniczenia,

od perspektywy klienta do perspektywy partnera.

Wspieranie oraz wzmacnianie osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych, poprzez pobudzanie ich potencjału i aktywności oraz ukierunkowywanie jej na rozwiązywanie problemów oraz rozwój.

Podjęmowanie działań ukierunkowanych na aktywizację, integrację oraz edukację grup kategoryalnych np.: dzieci, młodzież, seniorzy, bezrobotni, niepełnosprawni oraz społeczności lokalnych, w szczególności zagrożonych społecznym wykluczeniem, będących odpowiedzią na generowane przez te podmioty potrzeby oraz problemy.

Rzecznictwo interesów grup i społeczności lokalnych, w szczególności zagrożonych społecznym wykluczeniem.

Realizacja programów aktywności lokalnej, odpowiadających na potrzeby społeczności lokalnych i grup.

Realizacja celów polegająca na:

Rozpoznawanie możliwości i potencjału lokalnych zasobów instytucjonalnych, rozpoznawanie potencjału, potrzeb i problemów grup kategoryalnych oraz społeczności lokalnych, w szczególności zagrożonych społecznym wykluczeniem lub dotkniętych tym zjawiskiem, m.in. poprzez prowadzenie badań aktywizujących: badanie przez działanie.

Prowadzenie działań prewencyjnych, interwencyjnych oraz wspierających we współpracy z innymi pracownikami Ośrodka, w szczególności z terenowymi pracownikami socjalnymi oraz lokalnymi instytucjami i organizacjami m.in. poprzez inicjowanie lokalnych partnerstw, budowanie sieci współpracy.

Koordynowanie lokalnych działań ukierunkowanych na grupy i społeczności lokalne, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym, których celem jest ich wspieranie tych podmiotów w rozwoju, empowerment i włączanie w życie społeczne.

Tworzenie kanałów przepływu informacji między lokalnymi zasobami instytucjonalnymi a grupami oraz społecznościami lokalnymi, w szczególności tymi, które znajdują się w niekorzystnej sytuacji.

Utrzymywanie stałych kontaktów z grupami oraz społecznościami, celem budowanie trwałych relacji oraz zaufania.

Wyzwalanie potencjału i energii grup lub społeczności, w szczególności.

tych, które znajdują się w niekorzystnym położeniu.

Wzmacnianie zdolności i możliwości grup oraz społeczności do samodzielnego rozwiązywania problemów, poprzez udostępnienie informacji oraz edukację środowiskową.

Inicjowanie i wspieranie działań samopomocowych.

Organizowanie debat społecznych.

Aktywizowanie mieszkańców w szczególności osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem/poprzez zachęcanie ich do działań na rzecz poprawy sytuacji w ich miejscu zamieszkania oraz rozwiązywania istniejących problemów.

Promowanie działań wolontarystycznych.

Organizowanie kampanii społecznych, celem zwrócenia uwagi na problemy poszczególnych grup lub społeczności oraz wzmocnienia znaczenia podmiotów zepchniętych na margines życia społecznego.

Wspieranie lokalnych liderów.

Inspirowanie oraz wspieranie inicjatyw oddolnych.

Rozwijanie w ludziach poczucia przynależności do miejsca, w którym toczy się ich życie.

Tworzenie wspólnot lokalnych, poprzez odbudowywanie więzi społecznych oraz współdziałanie.

Mediowanie w sytuacjach trudnych i konfliktowych społeczności lokalnej.

Badanie dowodów zmiany.

Uczestnictwo w planowaniu oraz wprowadzaniu programów oraz usług, których celem jest zaspakajanie potrzeb oraz wzmacnianie grup oraz społeczności lokalnych, czyli kształtowanie lokalnej polityki społecznej.

Organizowanie społeczności lokalnej prowadzone jest przez animatorów lokalnych – organizatorów społeczności lokalnej.

Animator społeczny mobilizuje ludzi do działania, choć nie przejmuje przywództwa.

Organizator sieci współpracy wspiera powstawanie partnerstwa lokalnych, jest pośrednikiem między różnymi osobami, grupami.

Lokalny planista, uczestniczy w tworzeniu i wdrażaniu lokalnej polityki społecznej.

Organizator społeczności lokalnej pracuje ze społecznością, w społeczności i dla społeczności.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie jest na etapie realizacji dwóch projektów:

Projekt „Świetlica, edukacja, zabawa, terapia” dla grup:

Dzieci w wieku szkolnym 7-14 lat,

Zamieszkujących Gminę Drohiczyn,

Dzieci pochodzących z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,

Dzieci pochodzących z rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe projektu:

- rozszerzenie działalności świetlicy środowiskowej poprzez zwiększenie o 15 liczby miejsc w tej placówce,

- rozszerzenie wsparcia z formy opiekuńczej na formę specjalistyczną,

- zwiększenie dostępu do zajęć rozwijających kompetencje kluczowe dzieci.

Projekt „Senior na czasie – wsparcie i aktywizacja osób 60+” skierowany do:

Seniorów, osób w wieku powyżej 60 r. życia,

Zamieszkujących Gminę Drohiczyn,

Zagrożonych ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym,

Korzystających, bądź kwalifikujących się do wsparcia pomocy społecznej.

Cel szczegółowy projektu:

- Włączenie seniorów powyżej 60 r. życia do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym Gminy poprzez zwiększenie o 20 osób liczby miejsc w istniejącym Klubie Seniora działającym przy MGOPS w Drohiczynie. W latach 2018 – 2020 MGOPS w Drohiczynie realizował dwa Projekty Aktywności Lokalnej:

„Ukierunkowani na sukces”- Projekt Aktywności Lokalnej skierowany do młodzieży Gmin: Drohiczyn, Perlejewo, Grodzisk, Milejczyce. skierowany do:

Dzieci i młodzieży w wieku 15 -18 lat.

Zamieszkujących Gminy: Drohiczyn, Perlejewo, Grodzisk, Milejczyce.

Zagrożonych ubóstwem, lub wykluczeniem społecznym.

Korzystających za świadczeń z pomocy społecznej, bądź kwalifikujących się do objęcia wsparciem.

Osób uczących się i nie zarejestrowanych w PUP jako bezrobotni.

Cele szczegółowe projektu:

- Wzmocnienie samodzielności i aktywności społecznej dzieci i młodzieży.

- Złagodzenie barier zdrowotnych oraz nabycie kompetencji i kwalifikacji zawodowych u osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

„Nowe Rozwiązania” skierowany do:

Osób zamieszkujących powiat Siemiatycki,

Bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Siemiatyczach,

Doświadczających wykluczenia społecznego, tj. korzystających z pomocy społecznej.

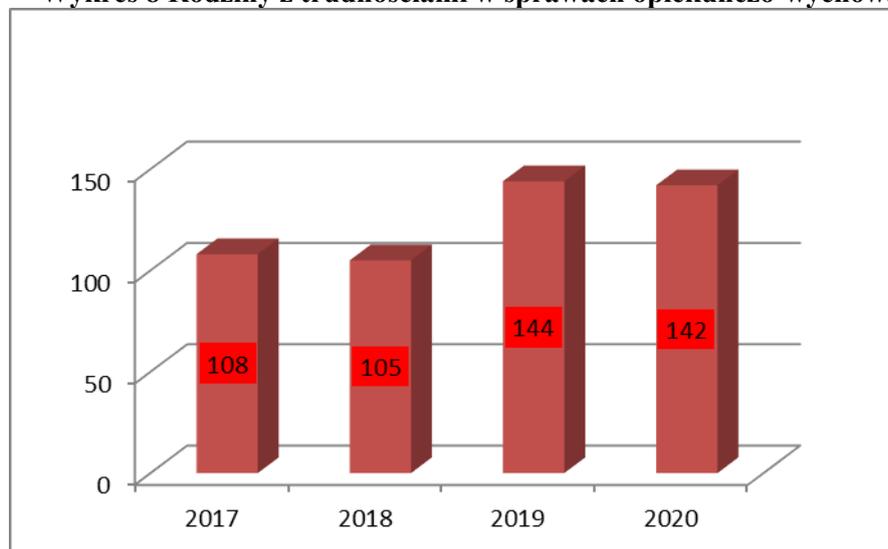
Cel szczegółowy projektu:

- Realizacja Programu Aktywności Lokalnej poprzez wzmocnienie samodzielności życiowej i społecznej,

- Przywrócenie możliwości zatrudnienia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- Przeprowadzenie zindywidualizowanego i kompleksowego wsparcia z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji o charakterze społecznym i zawodowym.

W związku ze wzrostem liczby rodzin potrzebujących wsparcia w zakresie bezradności, ochrony macierzyństwa i ubóstwa działania pomocowe gminy powinny koncentrować się w przyszłości na dodatkowe doradztwie psychologów, asystentów rodzinnych, czy prowadzeniu grup wsparcia/edukacji dla tychże rodzin.

Wykres 8 Rodziny z trudnościami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Źródło: dane MGOPS Drohiczyn

Wnioski:

Grupami społecznymi najbardziej wymagającymi wsparcia i zagrożonymi wykluczeniem społecznym są w gminie :

- Rodziny ubogie z dziećmi, wielodzietne, wykazujące bezradność w sprawach opiekuńczych;
- Młodzież wychowująca się w rodzinach korzystających z pomocy lub na granicy ubóstwa;
- Niepełnosprawni i osoby chore przewlekle, w tym zamieszkujące tereny wiejskie, rolnicy;
- Osoby starsze zamieszkujące teren gminy.

2.3 ŹRÓDŁA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ICH IDENTYFIKACJA

2.3.1 SYTUACJA MIESZKANIOWA W GMINIE

ZASOBY KOMUNALNE MIASTA I GMINY DROHICZYN:

Budynki miasta 9

Lokale miasta 24

Budynki gminne 10

Lokale gminne 11

Budynki mieszkalne i użytkowe miasta Drohiczyn to **16 lokali mieszkalnych w 6 budynkach** o łącznej powierzchni użytkowej 602,77m². Inne to 9 lokali użytkowych w 1 budynku oraz 2 lokale użytkowe w budynku mieszkalnym o łącznej powierzchni 502,72m² (5 lokali związanych ze służbą zdrowia -2 gabinety stomatologiczne, 1 podstacja pogotowia ratunkowego, 1 NZOZ, 1 apteka),

Oprócz tego gmina Drohiczyn dysponuje również budynkami innego przeznaczenia typu: gospodarce, szkolne po zlikwidowanych szkołach, budynek rakarni, budynek biurowy Urzędu Miejskiego, dawny budynek Urzędu, punkty skupu mleka Lisowo, Rotki, Miłkowice Maćki, budynek przychodni, agronomówka.

Przeciętna wielkość mieszkania w gminie Drohiczyń wynosi 70 m² powierzchni użytkowej, a średnia liczba izb w nich to 3 (¼ mieszkań znajduje się w mieście Drohiczyń, pozostała część na wsiach). Systematycznie poprawia się stan i wyposażenie mieszkań. Według danych z raportu OIS ROPS w Białymstoku ponad połowa gospodarstw domowych posiada samochód, 97% telewizor. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 86,73% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 73,10% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 69,78% mieszkań posiada łazienkę, 56,88% korzysta z centralnego ogrzewania, a 0,08% z gazu sieciowego.

Mieszkańcy Gminy Drohiczyń korzystają z możliwości dodatków mieszkaniowych. W roku 2020 dodatek mieszkaniowy otrzymało 5 rodzin na kwotę 8.392,46 zł.

Duża liczba zabudowy mieszkaniowej w gminie pochodzi z lat 70-80. W gminach wiejskich tego typu zabudowania dochodzą do 40%. Stan tych lokali mieszkalnych jest różny, część z nich wymaga remontu.

Na terenie gminy dominuje zabudowa zagrodowa, gdzie przeważa budownictwo jednorodzinne. W 2019 r. w gminie Drohiczyń oddano do użytku 14 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 2,25 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Drohiczyń to 2 465 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 392 mieszkań. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa podlaskiego oraz porównywalna do średniej dla całej Polski. 100% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne.

Wnioski:

W związku z migracją ludzi młodych oraz stałym spadkiem przyrostu naturalnego w gminie problem mieszkaniowy istnieje w umiarkowanym stopniu.

Ważną potrzebą gminy są remonty mieszkań w zasobach gminy oraz nowe lokale socjalne na potrzeby rodzin w kryzysach.

2.3.2 OCHRONA ZDROWIA

Ochroną zdrowia mieszkańców miasta i gminy zajmują się Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Drohiczyń, w Ostrożanach oraz SPZOZ Siemiatycze (150 miejsc na powiat).

W Drohiczyń i Ostrożanach funkcjonują 3 placówki apteczne.

W latach 2005-2014 Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Drohiczyń działał na podstawie obowiązujących przepisów prawa, udzielając świadczeń zdrowotnych zakontraktowanych w ramach POZ przez POW NFZ w Białymstoku. W Drohiczyń działa 1 zespół podstawowego ratownictwa medycznego.

Ilość i rodzaje udzielonych świadczeń przez NZOZ w Drohiczyń w 2019 r.:

Świadczenia lekarskie – 22.158

Dorośli – 18.651

w tym powyżej 65 r.ż. – 9.562 (53 % świadczeń)

Dzieci – 3.507

w tym zdrowe (szczepienia ochronne, bilanse zdrowia, patronaże – 561)

Wizyty domowe u dzieci i dorosłych – 598

Świadczenia pielęgniarstwa wykonane w Zakładzie i w środowisku – 10.611

Świadczenia w środowisku nauczania (szkoły)

Fluorowanie zębów – 950

Badania bilansowe i przesiewowe – 1.052

Sprawdzenie czystości osobistej – 1.002

Szczepienia ochronne - 103

Edukacja zdrowotna - odczyty, pogadanki, rozmowy

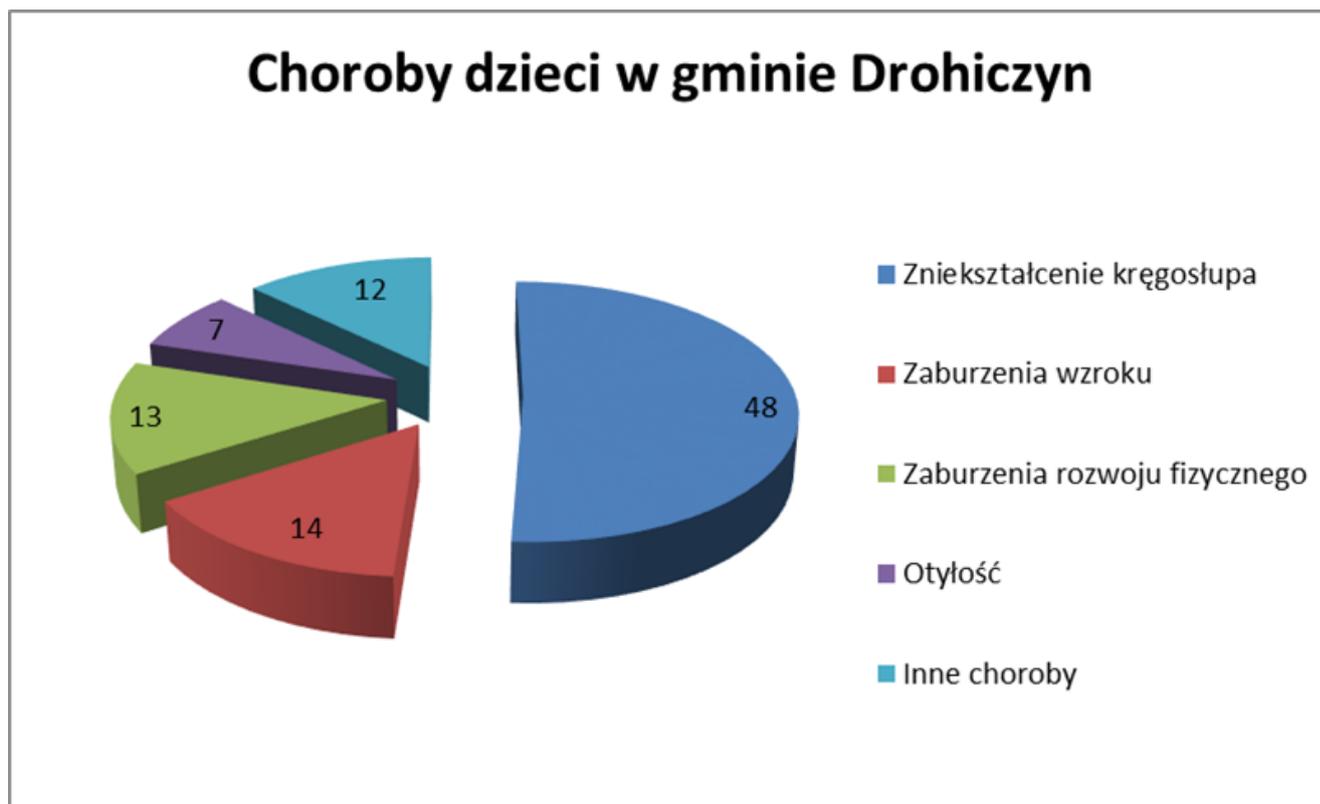
indywidualne, konkursy itp. – 70

Zauważalna jest tendencja wzrostu ilości świadczeń udzielanych osobom starszym, powyżej 65 roku życia.

Wśród dzieci zamieszkujących gminę 1/3 jest pod opieką medyczną, ze względu na różne przypadłości i rodzaje schorzeń.

Zniekształcenie kręgosłupa dotyka prawie połowę dzieci chorych, bo 48%. Na zaburzenia refrakcji i akomodacji oka cierpi 14%, a na zaburzenia rozwoju fizycznego - 13%, zaś problemy z otyłością ma 7% dzieci.

Wykres 9 Procentowy rozkład chorób dzieci wśród liczby świadczonych usług medycznych

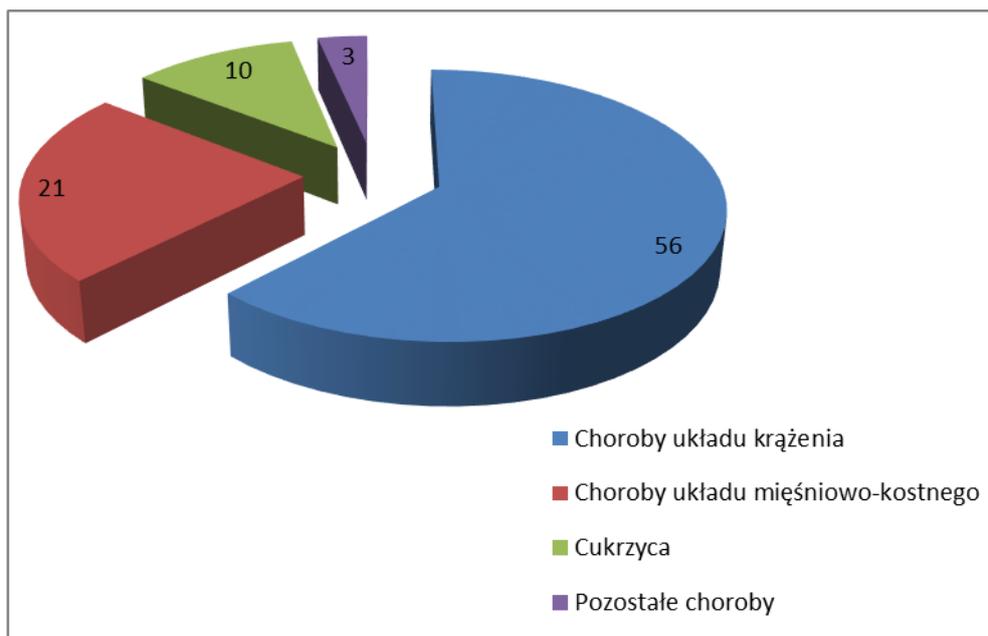

Źródło: GUS

W grupie dorosłych choruje co piąty mieszkaniec gminy. Najczęstsze choroby to dolegliwości układu krążenia i układu mięśniowo-kostnego, potem choroby społeczne, w tym cukrzyca. Wzrost populacji ludzi starszych, sukcesywne zmniejszanie się ilości urodzeń i migracja ludzi młodych do dużych ośrodków miejskich powoduje wzrost rejestrowanych chorób wieku średniego i starszego. Niemniej zauważa się także wzrost ilości schorzeń, **głównie układu sercowo-naczyniowego, kostno-stawowego i cukrzycy u ludzi młodych**. Związane jest to z rosnącą świadomością prozdrowotną ludzi i prowadzonymi działaniami profilaktycznymi (wiele przypadków chorób u ludzi młodych zostaje wykrytych w okresie bezobjawowym).

Rozkład populacji chorób wśród dorosłych korzystających z poradni prezentuje poniższy wykres.

Wykres 10 Procentowy rozkład dolegliwości wśród dorosłych mieszkańców gminy

Źródło: GUS.

Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży jest wdrażana systematycznie w ramach udzielanych świadczeń przez cały personel i w placówkach nauczania, głównie przez pielęgniarkę medycyny szkolnej.

Dodatkowym elementem pomocy i profilaktyki jest oddelegowanie do pracy w zespole interdyscyplinarnym pielęgniarki.

Wśród problemów zdrowotnych definiowanych przez społeczność pojawia się utrudniony dostęp do świadczeń medycznych, specjalistycznych, rozwój uzależnień, zaburzeń psychicznych. Przyczyną tych problemów są niewystarczające kontrakty usług specjalistycznych np. w szpitalu w Siemiatyczach, brak wyposażenia bazy diagnostycznej w zakresie ochrony zdrowia w gminie.

2.3.3 OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Na terenie gminy zidentyfikować można również jako grupę społeczną zagrożoną wykluczeniem - **osoby z niepełnosprawnością.**

Na podstawie sprawozdań sporządzanych przez MGOPS Drohiczyń ustalono, iż niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba są to jedne z najczęściej występujących problemów wśród społeczności gminy Drohiczyń. Ponad to, to po ubóstwie, powody najczęściej udzielania pomocy w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej:

Rok 2018

Ubóstwo – 165 rodzin

Długotrwała i ciężka choroba – 111 rodzin

Potrzeba ochrony macierzyństwa – 53 rodzin

Niepełnosprawność – 94 rodziny

Rok 2019

Ubóstwo – 155 rodzin

Długotrwała i ciężka choroba – 140 rodzin

Niepełnosprawność – 94 rodziny

Rok 2020

Ubóstwo – 134 rodzin

Długotrwała i ciężka choroba 122 rodziny

Bezrobocie – 65rodzin

Niepełnosprawność – 65 rodzin

(dane sprawozdania MRPIPS z Pomocy Społecznej).

Na podstawie danych PCPR w Siemiatyczach w latach 2016 – 2019 liczba osób z niepełnosprawnością na terenie gminy Drohiczyn to :

Rok 2016

- Niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym – **31 osób**
- Niepełnosprawność w stopniu znacznym – **20 osób**

Rok 2017

- Niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym – **35 osób**
- Niepełnosprawność w stopniu znacznym – **22 osoby**

Rok 2018

- Niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym – **38 osób**
- Niepełnosprawność w stopniu znacznym – **27 osób**

Ponad to w 2019 r. wydano **44** orzeczenia o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym i **24** orzeczenia o niepełnosprawności w stopniu znacznym.

- Niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym – **44 osoby**
- Niepełnosprawność w stopniu znacznym – **24 osoby**

Ponad to na potrzeby diagnozy uzyskano dane z NZOZ w Drohiczynie o stanie zdrowia mieszkańców gminy Drohiczyn ze wskazaniem grup dyspanseryjnych w zakresie chorób, ustalono iż:

- osoby po przebytych wylewach i udarach - z chorobami naczyń mózgowych – **23 osoby**
- osoby po zawałach i przebytych chorobach sercowych – **21 osób**
- osoby z chorobami nowotworowymi i przebytej chemioterapii – **55 osób**

Dane występujące na przestrzeni lat 2016 -2019.

WNIOSKI I PROGNOZY :

Wsparcie dla grup starszych, organizacja usług opiekuńczych, dostępność do pomocy dla chorych przewlekle, z zaburzeniami psychicznymi oraz integracja osób z niepełnosprawnością są najważniejszymi potrzebami obszaru zdrowia na najbliższe lata.

2.3.4 RODZINA I OPIEKA NAD DZIECKIEM, OSOBAMI STARSZYMI

Dzieci i młodzież, osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnością są to grupy społeczne wymagające szczególnej troski i opieki osób bliskich, rodziny oraz instytucji i podmiotów gminnych.

Opiekę nad dzieckiem zapewnia nie tylko szkoła, a w szczególności istotnym składnikiem środowiska wychowawczego jest rodzina. Proces socjalizacji dziecka w domu wywiera bardzo duży wpływ na jego wychowanie oraz funkcjonowanie w życiu społecznym.

Rodzina jest uważana za naturalną i podstawową komórkę społeczną, jest fundamentem społeczności, która jest pierwszym środowiskiem wychowawczym wpływającym na osobowość i rozwój dziecka.

Rodzina jest zmienna, indywidualna i za każdym razem inna. Bardzo często na funkcjonowanie rodziny oddziałują negatywne czynniki, które prowadzą do dysfunkcji rodziny. Rodzina dysfunkcyjna to taka, która w pełni nie potrafi wypełnić swoich funkcji i sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych domowników. Społeczeństwo a w szczególności państwo powinno dążyć do wsparcia rodziny.

W gminie funkcjonuje uchwalony na lata 2021-2023 przez Radę Miejską Program Wspierania Rodziny w Gminie Drohiczyn. Od roku 2012 ustawa z dnia 9 czerwca 2011 wprowadza nowe obowiązki dla samorządu. Obok opieki nad dziećmi w ośrodkach wsparcia dziennego, świetlicach i klubach konieczne jest prowadzenie usług asystenta rodzinnego dla rodzin wieloprotblemowych, zagrożonych umieszczeniem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Chociaż w gminie problem ten jest marginalny, to

wspieranie środowiskowe i praca specjalistów m.z zakresu wspierania rodziny tj. pedagoga szkolnego, psychologa i pracowników socjalnych jest jak najbardziej uzasadniona.

Tabela 5 Dane gminne dotyczące opieki nad dzieckiem i rodziną

LP	ROK	LICZBA SPRAW DOTYCZĄCYCH OGRANICZENIA OPIEKI RODZICIELSKIEJ
1	2015	0
2	2016	1
3	2017	1
4	2018	1
5	2019	2
LP	ROK	LICZBA DZIECI UMIESZCZ. W PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH
1	2015	1
2	2016	1
3	2017	1
4	2018	0
5	2019	0
LP	ROK	LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH
1	2015	3
2	2016	3
3	2017	3
4	2018	4
5	2019	5
LP	ROK	LICZBA DZIECI zgłoszonych do adopcji
1	2015	-
2	2016	1
3	2017	-
4	2018	-
5	2019	-

Źródło: Opracowanie własne PCPR Siemiatycze

Do najczęściej występujących czynników wpływających negatywnie na funkcjonowanie rodziny w gminie DROHICZYN należą:

bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności w rodzinach niepełnych i wielodzietnych wśród 70-80 rodzin korzystających z pomocy społecznej i około 50 rodzin zgłaszanych jako problemowe przez nauczycieli i pedagogów szkolnych;

ograniczone możliwości spędzania czasu wolnego przez 416 dzieci codziennie dojeżdżających do szkoły (funkcjonują niezagospodarowane świetlice wiejskie, brak w nich kadry, liderów; inną przyczyną jest ubóstwo rodzin wiejskich, szczególnie rolniczych i niska świadomość potrzeb dzieci przez rodziców ponadto duża odległość od większych środowisk miejskich nie daje możliwości korzystania z oferty urozmaiconych zajęć);

przemoc w rodzinie dotycząca średnio 30 rodzin w roku;

ubóstwo i wykluczenie społeczne (cyfrowe, transportowe, kulturowe) rodzin rolniczych, osób dorosłych i starszych, niepełnosprawnych na terenie wsi gminnej.

Jedną z podstawowych instytucji służących wsparciu i pomocy osobom starszym jest Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS) działający na terenie gminy, MGOK, rady sołeckie, parafie. Wszystkie te instytucje poza działaniami pomocowymi próbują inicjować działania integracyjne dla osób w różnym wieku. Są to imprezy i spotkania integracyjne, w tym prowadzenie zespołów ludowych.

Na terenie gminy brakuje miejsc spotkań dla ludzi starszych, zorganizowanych form aktywizacji ludzi starszych. Jedynym takim miejscem są kościoły, MGOPS i MGOK.

Ludzie starsi najchętniej pozostają w środowisku rodzinnym. Jeżeli zachodzi taka konieczność umieszczani są w placówkach opiekuńczych, kiedy stan zdrowia nie pozwala na dalszą opiekę w domu.

Niskie dochody rent i emerytur, w tym rolniczych sprawiają, że osoby w starszym wieku należą do najuboższej warstwy społecznej.

Na terenie gminy wzrasta systematycznie od 2015 roku liczba osób starszych i niepełnosprawnych jest rosnąca w związku z tym potrzeby w zakresie opieki medycznej i pomocy społecznej stanowią poważnie wyzwanie dla organizatorów pomocy. Wskazana promocja zdrowia w zakresie utrzymania i poprawy sprawności (fizycznej i psychicznej) osób. Usługi opiekuńcze organizowane są dla osób starszych i niepełnosprawnych. W zależności od posiadanych przez świadczeniobiorcę dochodów są częściowo odpłatne. Gmina zapewnia realizację tych usług w formie zatrudnienia opiekunki środowiskowej, jednak wg danych z ośrodka pomocy społecznej i parafii liczba tych osób jest wyższa. Konieczne jest więc uzupełnienie i rozszerzenie tych działań na teren całej gminy, by nie doprowadzić do izolacji społecznej osób starszych.

Wnioski:

Niska świadomość edukacji w obszarze umiejętności rodzicielskich, niedoskonałość systemu pomocy i interwencji, konieczność koordynacji i niewystarczająca liczba specjalistów do pracy z rodziną dysfunkcyjną (praca Zespołu Specjalistycznego Poradnictwa) są najważniejszymi spośród problemów obszaru rodziny.

Wspieranie rodzin w kryzysie poprzez poradnictwo, pomoc prawną, psychologiczną, finansową i rzeczową, utrzymanie Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego, zatrudnianie asystentów rodzinnych, doradców powinno być na najbliższe lata jednym z celów strategicznych rozwoju społecznego gminy Drohiczyń.

Konieczna jest realizacja projektów celowych kierowanych do grup osób starszych, środowisk rolniczych i niepełnosprawnych. Ważny jest rozwój inicjatyw lokalnych, na bazie posiadanych zasobów lokalowych. Dążenie zgodnie z nowymi trendami pracy do partycypacji i wspierania lokalnych grup, tworzenia nowych organizacji społecznych działających na rzecz konkretnych potrzeb i środowisk.

Należy budować infrastrukturę społeczną na terenie wiejskim gminy poprzez kształtowanie liderów i animatorów, z uwzględnieniem mieszkańców wsi, ich dostępu do usług i aktywności.

2.3.5 EDUKACJA I WYCHOWANIE.

Potrzeby młodych mieszkańców w zakresie edukacji spełnia sześć oddziałów przedszkolnych dla dzieci, cztery szkoły podstawowe zlokalizowane w Ostrożanach, Miłkowicach Jankach oraz Drohiczyń oraz filia w Śledzianowie, Liceum Ogólnokształcące w Drohiczyń, Zespół Szkół Zawodowych w Ostrożanach. Na terenie gminy działa szkoła wyższa - Wyższe Seminarium Duchowne w Drohiczyń.

W placówkach oświatowych naukę pobierają dzieci i młodzież zgodnie z następującym zestawieniem. Jak wynika z danych liczba ta ma tendencje malejącą, na co niewątpliwie ma wpływ sytuacja demograficzna gminy Drohiczyń.

Tabela 4: Zestawienie liczby dzieci w wieku szkolnym na terenie gminy

Szkoła	2014/15		2015/16		2016/17		2017/18		2018/19		2019/20	
	Liczba uczniów	Uczniowie dowożeni	Liczba uczniów	Uczniowie dowożeni	Liczba uczniów	Uczniowie dowożeni	Liczba uczniów	Uczniowie dowożeni	Liczba uczniów	Uczniowie dowożeni	Liczba uczniów	Uczniowie dowożeni
Przedszkole	94	27	84	25	84	16	83	37	85	33	80	29
Punkty Przedszkolne	26	7	32	12	36	16	31	13	26	8	29	7
Łącznie PP	120	34	116	37	123	114	114	50	111	41	109	36
Szkoła Podstawowa Drohiczyń	178	100	177	101	167	86	205	128	238	136	228	146

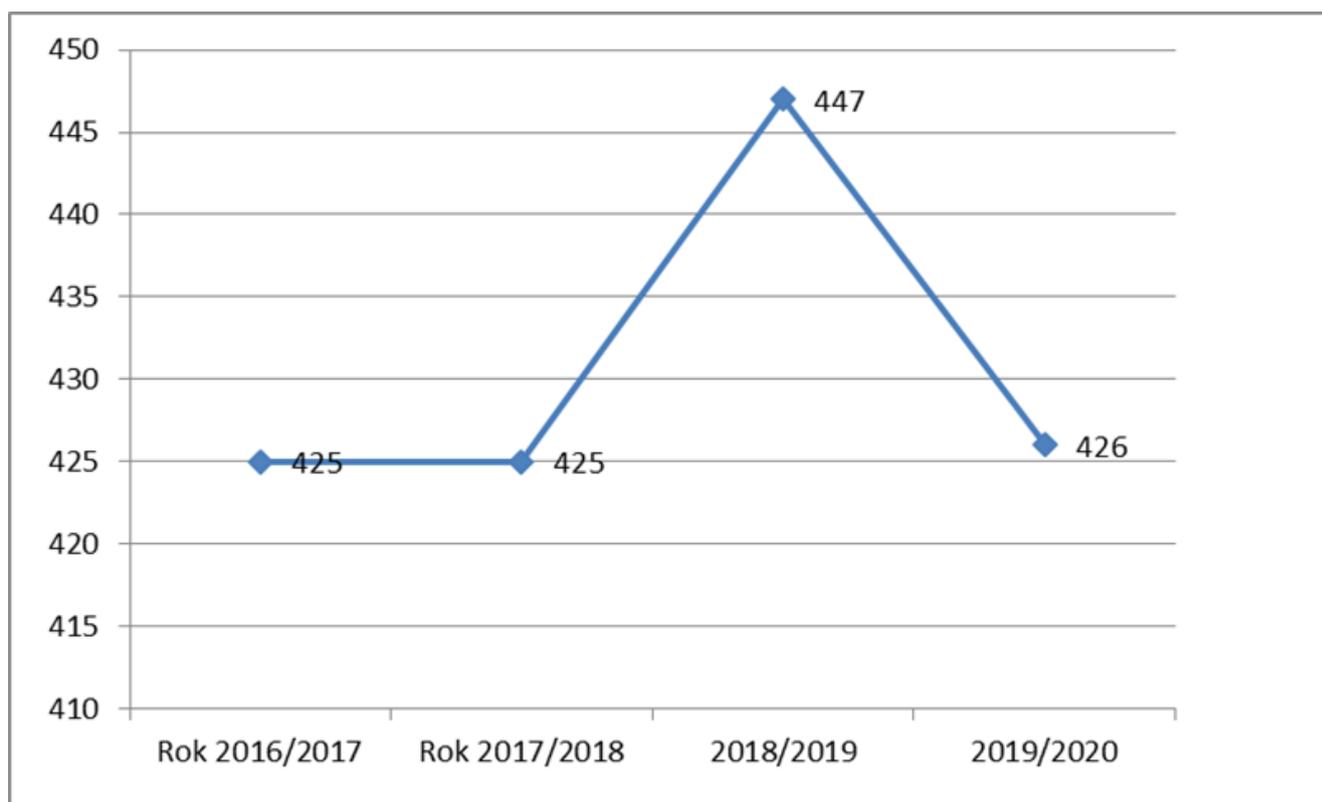
Szkoła Podstawowa Ostrożany	39	16	35	14	37	14	35	16	37	20	36	19
Szkoła Podstawowa Miłkowiec Janki	36	b.d.	35	b.d.	30	b.d.	34	b.d.	37	b.d.	36	b.d.
Łącznie SP	253		247		234		274		312		300	
Liceum	116	b.d.	87	b.d.	68	b.d.	37	b.d.	24	b.d.	17	b.d.
Łącznie	489		450		425		425		447		426	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół gminnych, liczba uczniów dowożonych w poszczególnych latach została niezliczona w związku z niepełnymi danymi

Jak wynika z tabeli liczba dzieci kształcących się w gminie na przestrzeni lat 2015-2019 ciągle maleje. Tendencje spadkową można zaobserwować wśród młodzieży licealnej. Jednak nie wynika stąd realna liczba osób w tym wieku, często w liceum kształcić się może uczeń poza gminą.

Wśród liczby 426 dzieci w wieku szkolnym w roku szkolnym 2019/2020 201 z nich dojeżdża codziennie na zajęcia lekcyjne. **Uczniowie dowożeni są 3 autobusami szkolnymi i PKS w Siemiatyczach (na podstawie biletów miesięcznych). Dbanie o bezpieczny system dojazdu do szkół i na zajęcia jest traktowane jako cel społeczny na najbliższe lata.**

Wykres 11 Liczba uczniów na przestrzeni lat 2016-2020

Źródło: opracowanie własne

Na rzecz dzieci i młodzieży realizowane są różnorodne koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe oraz programy. W latach 2015/2019 prowadzone były między innymi:

Przedszkole	Logopedia Jęz. angielski
Szkoła Podstawowa Drohiczyn	zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze zajęcia rozwijające z matematyki zajęcia rozwijające z języka obcego zajęcia szachowe koło redakcyjne gazetki szkolnej
Szkoła Podstawowa Miłkowice Janki	Koła: Artystyczne żywego słowa informatyczne szachowe sportowe
Szkoła Podstawowa Ostrożany	Koła: szachowe czytelniczo-medialne plastyczno-artystyczne dydaktyczno-wyrównawcze rozwijające zainteresowania matematyczne
Szkoła Podstawowa w Drohiczynie z filią w Śledzianowie	Koła: matematyczne sportowe plastyczne matematyczne przyrodnicze ortograficzne czytelnicze
Liceum	SKS

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze szkół gminnych

Obok działalności podstawowej szkoły organizują przysposobienie czytelnicze dzieci i młodzieży, dyskusje nad książką, spotkania z pisarzami, konkursy plastyczne i literackie, wystawy. Upowszechnianiem sportu zajmują się świetlice wiejskie oraz kluby sportowe.

W szkołach i punktach przedszkolnych na terenie gminy realizowano:

1. „Przyjaciele Zippiego”- międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego- uczniowie klas pierwszych Szkoły Podstawowej
2. „Zachowaj Trzeźwy umysł 2020” klasy 4-8
3. Programy profilaktyczno- edukacyjne realizowanych przy współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Siemiatyczach: „Czyste powietrze wokół nas”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”,
4. Projekt „Na falach nauki rozwijam swe żagle”
5. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Szkoła zapewnia uczniom i rodzicom formy wsparcia w zakresie doradztwa psychologiczno – pedagogicznego, szkoleń i konsultacji, dostosowania programów nauczania do potrzeb i możliwości ucznia, udziału w szkolnych kołach zainteresowań, zajęciach integracyjno – adaptacyjnych. Organizowane są spotkania, rozmowy, pogadanki ze specjalistami, warsztaty; pomoc stypendialna i wyprawka szkolna dla uczniów klas I – III, dożywianie dzieci i pomoc rzeczowa.

Działania w obszarze rodziny to: pedagogizacja rodziców (spotkania ze specjalistami z PPPP, Policją), udział w świętach i uroczystościach szkolnych (choinka noworoczna, Dzień Matki, Dzień Dziecka, festyn rodzinny, imprezy czytelnicze), wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo - wychowawczych, udzielanie pomocy w sytuacjach trudnych i dramatycznych oraz budowanie klimatu wzajemnej otwartości i życzliwości.

W każdej szkole działają Rady Rodziców w szkołach podstawowych, , liceum, wspierając nauczycieli i pedagogów w procesie edukacji.

Dodatkowo zatrudniani są również specjaliści odpowiadający na potrzeby uczniów i rodziców:, logopeda, pedagog.

Na terenie gminy funkcjonują świetlice przy szkołach: świetlica szkolna przy Zespole Szkół w Drohiczyńcu oraz filii w Śledzianowie, SP w Ostrożanach, w SP Miłkowice Janki.

W SP w Ostrożanach nie ma świetlicy i brak jest miejsca na świetlicę, niemniej jednak w salach lekcyjnych odbywają się zajęcia świetlicowe dla dzieci dojeżdżających do szkoły i prowadzone są przez nauczycieli jako zajęcia dodatkowe realizowane w ramach godzin, o których mowa w art.42 ust. 2 pkt. 2 litera a i b Karty Nauczyciela.

Wnioski:

Najważniejsze potrzeby i problemy obszaru edukacji w mieście i gminie:

- zmniejszająca się liczba uczniów,
- indywidualizacja nauczania zgodnie z potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi uczniów oraz ich możliwościami psychofizycznymi,
- organizacja zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania uczniów zdolnych,
- przeprowadzenie warsztatów z technik zwiększających skuteczność uczenia się i motywacji do nauki,
- problemy materialne rodziców oraz ich niewydolność wychowawcza,
- konieczność organizacji warsztatów dla rodziców,
- brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne uczniów,
- problem przemocy (walka o dominację, drobne bójki, zaczepki, cyberprzemoc),
- zwiększająca się liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

utworzenie placu zabaw, boiska typu **Orlik na** obszarach wiejskich,
potrzeba objęcia terapią logopedyczną dzieci od 3-go roku życia,
zatrudnienie wyspecjalizowanej kadry tj. psychologa, pedagoga.

Rozproszenie terytorialne, szczególnie sołectw i niska dostępność zajęć wpływa również na sposób spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Tylko nieliczne rodziny w gminie kultywują tradycję w zespołach ludowych, zaś brak stałego systemu wsparcia dla twórców ludowych nieprofesjonalnych z terenu gminy nie przekłada się na wzorce spędzania czasu wolnego w rodzinach.

Remizy strażackie oraz świetlice wiejskie w sołectwach wymagają działań środowiskowych i animacyjnych, m. in. stworzenia grupy lokalnych liderów, czy stowarzyszeń prowadzących działania animacyjne i organizujących społeczności lokalne. Wsparciem tych działań będą przygotowane i realizowane Programy Aktywności Lokalnej skierowane do nowych sołectw oraz prowadzone w sołectwach objętych PAL w latach poprzednich.

Uwzględniając powyższe potrzeby będą kontynuowane działania w ramach aktywnej integracji społecznej na projekty finansowane ze środków Unii Europejskiej oraz z innych dostępnych krajowych źródeł finansowania.

2.3.6 KULTURA

Istotnym aspektem strefy społecznej jest szeroko pojęte środowisko kulturowe. Cechy przestrzeni kulturowej wyznaczają kultywowane tradycje kulturalne, pomniki dziedzictwa kulturowego oraz obiekty o szczególnych wartościach dla społeczności lokalnych. Na terenie gminy wyróżnić możemy:

13 zespołów obiektów sakralnych, głównie kościelnych i klasztornych,

Karczmę,

139 obiektów budownictwa wiejskiego, głównie drewnianego,

2 obiekty dworsko – parkowe,

16 obiektów cmentarnych, w tym 7 czynnych,

oraz 459 stanowisk archeologicznych, w tym 19 wpisanych do rejestru zabytków.

Organizacją życia kulturalnego zajmuje się Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury dysponujący salą widowisko – kinową, muzeum kajakarstwa, starych motocykli oraz Nadbużański Park Kulturowo – Historyczny „Bug – pogranicze kultur i religii”.

W Ośrodku działają:

Koło plastyczne

Koło teatralne

Koło muzyczne

Chór Seniora „Jesień”

Grupa wolontariatu

Fitness,

Taniec Nowoczesny,

Klub Tańców Polskich „Kajka”

Klub Sportowy „Żubr Drohiczyn”.

Ponad to zainteresowani mogą korzystać z bogato wyposażonej biblioteki przy Kurii Diecezjalnej i Wyższym Seminarium Duchownym. Istniejąca sala teatralno - **kinowa posiada widownię dla 168 osób**. Na terenach wiejskich **22 świetlic**. Kultywowanie tradycji kulturowych regionu ze szczególnym uwzględnieniem zwyczajów i obrzędów – organizowanie cyklicznych imprez związanych z ochroną tradycji kulturowych narodowości zamieszkujących region (festiwale, przeglądy, konkursy, targi, jarmarki, warsztaty) oraz promowanie twórców ludowych poprzez umożliwienie eksponowania i sprzedaży ich wytworów, wydawanie folderów promujących Gminę. Do imprez organizowanych przez MGOK należą także:

Nadbużańska Noc Świętojańska – kultywowanie tradycji;

Rajd konny i Rajd rowerowy,

Noc muzeów,

Festyn Rodzinny,

Akcja LATO – w mieście i sołectwach,

Plaża Party,

Maratony Kresowe,

Dni Drohiczyzna,

Dni Bugu,

Drohiczyńska Parada Motocykli,

Dożynki Gminne,

Święto pieczonego ziemniaka,

Festyn z koniem za Pan – brat,

Turniej Tańców Polskich

oraz koncerty muzyczne, organizacja ferii i wakacji dla dzieci i młodzieży, spływy kajakowe, rajdy rowerowe, bale karnawałowe, sztuki teatralne, konkursy recytatorskie i plastyczne, festyny sołeckie, turnieje i zawody sportowe, kiermasze, warsztaty, uroczystości patriotyczne, przeglądy kolęd.

Istnieją obiekty rekreacyjno - sportowe w postaci hali sportowej, siłowni, sali gimnastycznej oraz 12 boisk – głównie przyszkolnych. Wiele z działań podejmowanych przez Miejsko –Gminny Ośrodek Kultury w Drohiczyźnie skierowanych było do rodzin. Wśród nich można wyróżnić rodzinne warsztaty prowadzone w Miejsko – Gminnym Ośrodku Kultury w Drohiczyźnie a także, skierowany głównie do rodzin z dziećmi , organizowany co roku na początku czerwca , Festyn Rodzinny. Wiele działań prowadzonych przez MGOK ma celu także pobudzenie aktywności obywatelskiej mieszkańców Gminy Drohiczyzn. Przykładem takich działań są koncerty wymagające aktywnego włączenia się mieszkańców śpiewających z artystami kolędy czy pieśni patriotyczne.

Działalność prowadzą uczniowskie kluby szkolne, koło wędkarskie „Boleń”, koło łowieckie „Cyranka” ponadto powstają wiejskie drużyny piłkarskie.

Na terenie gminy wierni korzystać mogą z obiektów kultu religijnego 4 Parafii Kościoła Rzymsko – Katolickiego oraz 2 Parafii Kościoła Prawosławnego.

Biblioteka zlokalizowana jest w miejscowości gminnej, posiada 4 komputery z dostępem do Internetu, 2 z nich dostępne bezpłatnie dla wszystkich użytkowników (również wi-fi) oraz 2 pracownicze. Osobom niepełnosprawnym, jeżeli zaistnieje potrzeba dostarczane są książki do domu. Personel służy radą i pomocą przy obsłudze komputerów bądź w wyszukiwaniu informacji w sieci na dowolny temat. Księgozbiór liczy sobie 46 626 tys. woluminów i jest to drugi co do wielkości księgozbiór w powiecie. Liczba czytelników systematycznie spada to dodatkowo w ramach działań na rzecz kultury organizowane są spotkania autorskie, konkursy, pogadanki, dyskusje nad książką, lekcje biblioteczne, wystawki, gazetki, plakaty.

Tabela 6 Liczba czytelników w latach 2015-2019.

Rok	Ogólnie czytelnicy	Dorośli	Młodzież i dzieci
2015	645	365	289
2016	623	362	261
2017	558	256	302
2018	521	247	274
2019	520	237	283

Źródło: opracowanie własne pracowników biblioteki

Tabela 7 Liczba wydarzeń organizowanych przez Bibliotekę w latach 2015-2019

2015	36
2016	27

2017	8
2018	9
2019	6

Źródło: opracowanie własne pracowników biblioteki

Wnioski:

Należy utrzymywać i rozwijać zasoby kultury, wdrażać projekty rozwojowe na rzecz promowania regionu poprzez obiekty sakralne i tradycję wiejską. Zapewniając w ten sposób możliwości budowania tożsamości lokalnej młodych osób. Rozwijać więzi międzypokoleniowe.

Wśród potrzeb w zakresie zasobów gminnych pracownicy wskazują na potrzeby szkolenia i zatrudnienia osób opiekujących się świetlicami wiejskimi, zawiązania nowych grup i organizacji, szczególnie poza terenem miasta w celu realizacji zadań pomocowych i integracyjnych.

Wzbogacać zasoby lokalne: biblioteka potrzebuje większych pomieszczeń, zwłaszcza magazynowych.

Bardzo potrzebna jest popularyzacja lokalnych wartości kulturowych i przyrodniczych w odniesieniu do zabytków, tradycji oraz krajobrazu kulturowego.

2.3.7 BEZPIECZEŃSTWO

Wśród obszaru bezpieczeństwa na terenie gminy pojawiają się zjawiska związane z obiektywnym poczuciem ładu i porządku społecznego – realizowanego przez właściwe wypełnianie służby **przez straż, policję oraz subiektywnie** odczuwane, związane z objawami agresji, przemocy, w tym domowej, czy niewypełniania obowiązków rodzicielskich, czy problemem uzależnienia.

Niepokojącym faktem jest to, iż wzrasta liczba osób uzależnionych. Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w roku 2020 z powodu uzależnienia alkoholowego 13 rodzin zostało zgłoszone do objęcia pomocą specjalistycznego leczenia – terapii uzależnień.

W Gminie opracowywany jest co roku Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ma na celu tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują.

Podstawowe zadania gminy w tym zakresie to:

- zapewnienie profesjonalnej pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym od alkoholu,
- udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej członkom rodzin osób nadużywających alkoholu,
- prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej, ograniczenie dostępności alkoholu.

Zasadnicze skutki związane z używaniem alkoholu, uzależnieniami w rodzinie występujące na terenie gminy:

- problemy zdrowotne osób pijących i członków ich rodzin,
- dezorganizacja życia rodzinnego,
- łamanie prawa i porządku przez osoby będące pod wpływem alkoholu,
- wypadki i straty ekonomiczne,
- picie alkoholu przez dzieci i młodzież.

Najwięcej jest wśród dorosłych karanych za:

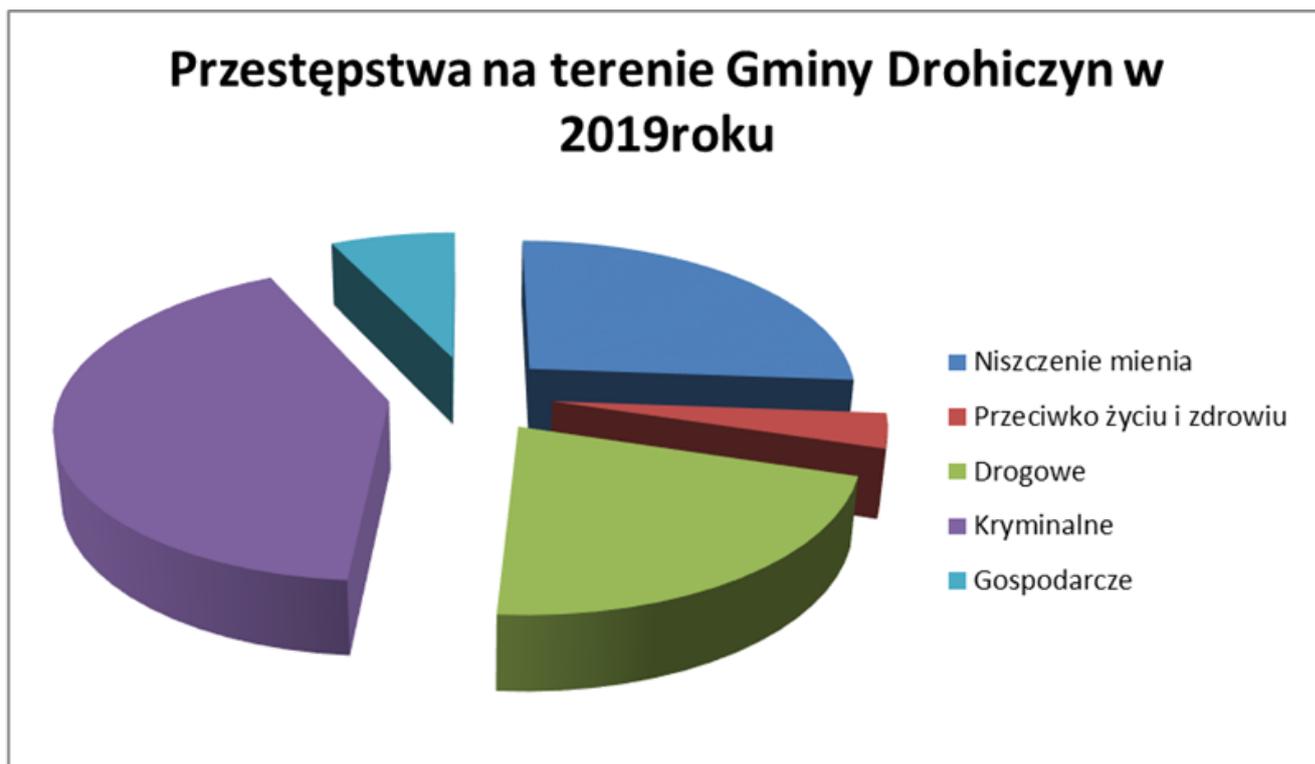
1. kradzieże,
2. włamania,
3. przestępstwa związane z narkotykami.

Natomiast wśród młodzieży w wieku 13-17 lat w roku 2019 najczęściej występowały zachowania karane związane z:

1. niszczeniem mienia,
2. posiadaniem środków odurzających ,

3. zmuszaniem do określonych zachowań innych, znęcaniem się nad innymi
4. bójkami wśród młodych osób.

W 2019 roku w gminie Drohiczyn stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 63 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 10,01 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Drohiczyn wynosi 83,40% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa podlaskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Drohiczyn najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 5,59 (wykrywalność 72%) oraz przeciwko mieniu - 3,52 (wykrywalność 62%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,93 (98%), o charakterze gospodarczym - 0,92 (92%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,54 (95%).

Źródło: Komenda Powiatowa w Siemiatyczach

Ze statystyk policyjnych (Posterunek Policji w Drohiczynie) wynika również, że na terenie gminy w roku 2019 przeprowadzonych **zostało 132 interwencje domowe**, a w roku **2020 - 62 interwencje domowe, podczas których założono Niebieskie Karty**. 90% ofiar przemocy domowej stanowią kobiety. Komisariat Policji w Drohiczynie w roku 2019 prowadził 25 postępowań dotyczących przemocy w rodzinie, a w roku 2010 - 24 postępowań dotyczące przemocy w rodzinie. W zgłaszanych interwencjach w roku 2009 sprawcami przemocy było 6 osób uzależnionych bądź nadużywających alkoholu, w roku 2020 – 8 osób. W zgłaszanych interwencjach w roku 2009 sprawcami przemocy było 2 osoby chore psychicznie, w roku 2020 – 1 osoba chora psychicznie.

Procedura i dokumentacja Niebieskiej Karty pozwala między innymi na rozpoznanie zaburzeń życia rodzinnego wywoływanych nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy, ułożenie planu pomocy członkom rodziny (dorostym i dzieciom) oraz podjęciu działań interwencyjnych. Należały wzmocnić działania służące wdrażaniu procedury “Niebieskiej Karty” na stałe do działań policji, pomocy społecznej w zintegrowanym systemie polityki społecznej. Pomocy rodzinom i ofiarom udziela Zespół Specjalistycznego Poradnictwa, Punkt Konsultacyjny oraz grupy wsparcia.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie świadczy pomoc jednostkom mającym trudności w przystosowaniu się do życia, po opuszczeniu zakładu karnego. W latach 2017-2020 udzielono tego typu pomocy 7 rodzinom.

Tabela 8 Pomoc w latach 2017-2020

Przyczyny udzielania pomocy	ROK 2017		ROK 2018		Rok 2019		Rok 2020	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu	2	2	2	2	3	3	5	5

zakładu karnego								
------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

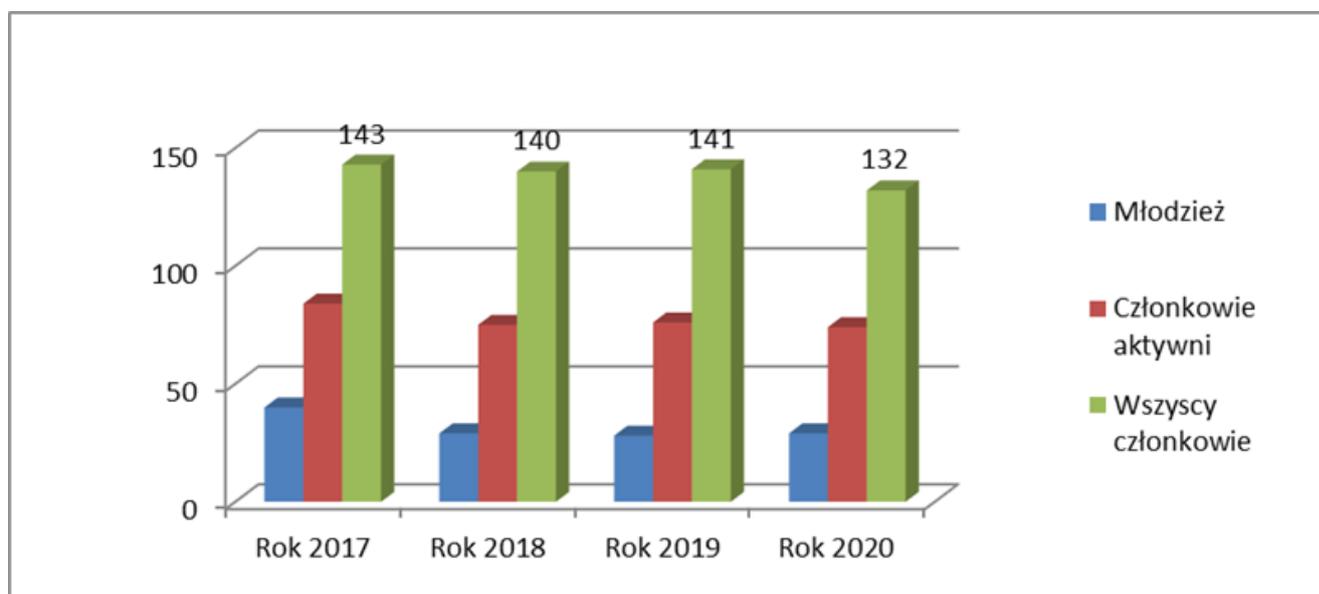
Źródło: sprawozdania MGOPS Drohiczyn

W zakresie ochrony przeciwpożarowej na terenie gminy działa Ochotnicza Straż Pożarna w Drohiczynie oraz w poszczególnych sołectwach.

Zgodnie z § 4 statutu OSP działalność Ochotniczej Straży Pożarnej w Drohiczynie opiera się w całości na społecznej działalności swoich członków. Poza zatrudnionymi przez Urząd Miejski w Drohiczynie kierowcami-mechanikami, których obowiązkiem jest utrzymanie w gotowości bojowej pojazdów i sprzętu. Począwszy od prac gospodarczo-porządkowych, poprzez działalność sportowo-pożarniczą, pracę z młodzieżowymi drużynami pożarniczymi, uczestnictwo w uroczystościach, aż do działalności ratowniczej całokształt działań bazuje na społecznym zaangażowaniu członków jednostki.

Wymienione jednostki zrzeszają w swoich szeregach od 143 w roku 2017 do 132 w roku 2020 członków.

Wykres 13 Liczba członków OSP w latach 2017-2020

źródło: dane OSP Drohiczyn

OSP jest zarejestrowane w Krajowym Rejestrze prowadzonym przez Sąd Gospodarczy w Białymstoku. Jednostka OSP w Drohiczynie jest włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Głównym celem straży pożarnych jest gaszenie pożarów i zwalczanie innych klęsk żywiołowych oraz ratowanie ludzi i sprzętu w wypadkach drogowych.

Ilość zdarzeń na terenie Gminy Drohiczyn i udział w działaniach ratowniczo – gaśniczych jednostki OSP Drohiczyn przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9 Ilość zdarzeń na terenie gminy Drohiczyn, w których uczestniczyło OSP

Rok /zdarzenie	Pożar	Miejscowe zagrożenie	Razem
2015	19	40	59
2016	15	66	81
2017	18	58	76
2018	15	48	63
2019	26	36	62
2020	25	45	70

Źródło: opracowanie własne OSP Drohiczyn

W ocenie Zarządu OSP większość zdarzeń kwalifikowanych jako "miejscowe zagrożenia" w przypadku wyjazdów tutejszej OSP związana jest z likwidacją skutków zjawisk związanych z działaniem sił natury:

- około 60% zdarzeń związanych jest z wypompowywaniem wody z zalanych obiektów;
- około 30% zdarzeń związanych jest z usuwaniem połamanych drzew, konarów i gałęzi stanowiących utrudnienia w ruchu drogowym;
- pozostałe 10% stanowią wyjazdy do wypadków komunikacyjnych, zdarzeń ze zwierzętami (pomoc OSP w likwidacji gniazd niebezpiecznych owadów itp.), uwalnianiem ludzi oraz innych nietypowych zdarzeń.

III. KIERUNKI INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Analiza sytuacji społeczno- gospodarczej gminy Drohiczyn niewątpliwie wskazuje, że mocną stroną gminy jest dobre położenie geograficzne i korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa, rozwój podmiotów gospodarczych, a także duże możliwości rozwinięcia turystyki, agroturystyki.

Gmina może wykorzystać zasoby infrastruktury społecznej oraz ludzkie – sprawny samorząd, instytucje publiczne, organizacje społeczne. Pozyskuje z sukcesem środki zewnętrzne na rozwój infrastruktury społecznej i komunikacyjnej, dostrzegając potrzeby mieszkańców. Stale rozwija nowe usługi społeczne, edukacyjne i kulturowe, projekty celowe, programy aktywności lokalnej i aktywnej integracji.

Wśród aspektów koniecznych do wzmocnienia znajdują się: niskie dochody mieszkańców, spadek poczucia bezpieczeństwa, dostęp do funkcjonujących instytucji, duża liczba osób chorych, niepełnosprawnych i starszych, zmniejszająca się dzietność rodzin, spadek ilości uczniów w szkołach.

Wyzwaniem dla polityki społecznej jest mała aktywność społeczna, świadomość społeczna a także edukacyjna. W słabych stronach możemy zauważyć, że mimo położenia gminy i jej walorów jest małe zainteresowanie agroturystyką, produkcją, ekonomią społeczną.

Należy budować infrastrukturę społeczną i komunikacyjną na terenie wiejskim gminy, kształtować liderów i animatorów, rozwijać nowe grupy i organizacje, szczególnie poza terenem miasta w celu realizacji zadań pomocowych i integracyjnych. Budować usługi i aktywności z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców wsi, zadbać o zatrudnienie opiekunów w świetlicach wiejskich, rozwijać partnerstwa międzygminne z sąsiadami, społeczno-prywatne i partycypację.

Ważne jest, aby wzbogacać zasoby lokalne, popularyzować lokalne wartości kulturowe i przyrodnicze w odniesieniu do zabytków, tradycji oraz krajobrazu kulturowego i w ten sposób budować tożsamość gminy i dbać o jej rozwój gospodarczy. W tym celu można wdrażać projekty rozwojowe.

Wnioski i prognozy są wnikliwie skonstruowane przy każdym obszarze, dzięki danym statystycznym i informacjom instytucji z terenu gminy pozwoliły na utrzymanie dotychczasowych celów strategicznych zaplanowanych dla Gminy Drohiczyn, jakimi są:

Cel I Strategii:

Wysoka integracja i aktywność mieszkańców w życiu społecznym

Cel II Strategii:

Zwiększenie dostępności infrastruktury i usług społecznych

Cel III Strategii:

Wyrównywanie szans społecznych osób, rodzin i grup najsłabszych.

Główne kierunki rozwoju społecznego gminy powinny skupić się z jednej strony na **pomocy i wsparciu grupom najsłabszym (III cel):** wpływając na ograniczenie psychospołecznych skutków bezrobocia, ubóstwa (w tym agrarnego) i zabezpieczaniu potrzeb osób starszych, chorych i niepełnosprawnych – przeciwdziałając ich wykluczeniu. W **niedostatecznie rozwiniętym obszarze edukacji, zdrowia i zabezpieczenia czasu wolnego (II cel)** dbać o wzmocnienie roli rodziny w kształtowaniu postaw dzieci/młodzieży, zabezpieczyć dostęp do profilaktyki, rozwijać infrastrukturę społeczną i komunikacyjną, a także integrację osób niepełnosprawnych. W ten sposób **(I cel)** gmina będzie mogła ukierunkować się na rozwój kapitału społecznego, atrakcji/miejsc kulturalnych, aktywny udział mieszkańców w procesach partycypacyjnych, przez co będzie miała większe szanse na zatrzymanie na swoim terenie najlepiej wyedukowanych osób

3.1 WIZJA SPOŁECZNA

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu gminy, jaki chcieliby osiągnąć jej mieszkańcy- za 15 - 20 lat. Wizja określa bardzo ogólnie do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmujemy działania strategiczne. Została więc zdefiniowana jako pozytywne wyobrażenie przyszłości, wyprowadzone na podstawie uznanych przez społeczność wartości i idei, z którego wywodzą się cele i plany działania. Wizję rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Drohiczyn określono na podstawie analizy sytuacji społecznej, wyodrębnienia obszarów problemowych oraz mocnych stron.

Wizja gminy Drohiczyn
Rozwinięta społecznie i partycypacyjna gmina,
w której rodziny i osoby w każdym wieku czują się bezpiecznie
oraz aktywnie korzystają z kultury, edukacji
i kultywują tradycje ludowe.

Gdzie:

- **wykształcona młodzież chętnie zostaje, rozwija się**
- **funkcjonuje system usług codziennych, kompleksowy system profilaktyki zdrowia i pomocy rodzinie**
- **jest bogata i dostępna oferta konstruktywnych form spędzania wolnego czasu przez młodzież, dzieci, rodziny i osoby starsze**
- **rozwijają się nowe miejsca pracy w obszarach usługowych, produkcyjnych, turystycznych, rolniczych**

Strategia pozwala zaplanować harmonijny plan rozwoju, przygotować konspekt działań zgodny z wcześniej wypracowaną wizją, ze szczegółowym podziałem na najważniejsze obszary oraz ich poszczególne etapy realizacji. Pomogą one przybliżyć nas do wcześniej ustalonych założeń.

Z powyższych oczekiwań co do działań w obszarach rozwiązywania problemów społecznych można sformułować cele nadrzędne strategii.

3.2 CELE I PROPOZYCJE DZIAŁAŃ

I Cel strategiczny

Wysoka integracja i aktywność mieszkańców w życiu społecznym gminy

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Udział społeczności w organizowanych przez ngo i samorząd akcjach społecznych, w tym edukacyjnych.
2. Organizacja i prowadzenie świetlic w społecznościach lokalnych oraz przy sołectwach - miejsc spotkań mieszkańców.
3. Edukacja w zakresie umiejętności społecznych i przedsiębiorczości liderów młodzieżowych, środowiskowych, społeczności.
4. Włączanie dzieci i młodzieży w działania na rzecz własnego środowiska i innych potrzebujących osób.
5. Rozwój działalności grup wolontariatu działających przy MGOPS, MGOK i innych instytucjach.
6. Podejmowanie działań integracyjnych – piknik integracyjny.
7. Pozyskiwanie środków i zasobów na lokalne inicjatywy i projekty.
8. Wspieranie merytoryczne działań organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w zakresie realizacji zadań publicznych przez samorząd gminy.
9. Tworzenie nowych organizacji pozarządowych i grup nieformalnych (koła wolontariatu, koła gospodyń wiejskich, grupy samopomocowe, grupy tematyczne) na terenach miasta i gminy.
10. Włączenie mieszkańców do działań w organizacjach pozarządowych.
11. Przygotowanie i wdrożenie Programów Aktywności Lokalnej w gminie.
12. Realizacja projektów celowych kierowanych na wzrost aktywności w gminie.
13. Współpraca i współdziałanie z organizacjami pozarządowymi w zakresie zadań realizowanych przez MGOPS, szkoły i instytucje pomocowe.
14. Dostarczanie informacji oraz wsparcia umożliwiającego podejmowanie przez obywateli najlepszych z możliwych decyzji we własnych sprawach – partycypacja społeczna.
15. Prowadzenie zajęć rękodzieła, garncarstwa i innych tradycyjnych umiejętności.
16. Cykliczna edukacja regionalna, agroturystyczna w społeczności poprzez media i szkolenia.
17. Współpraca międzyinstytucjonalna na rzecz rozwoju gminy, aktywności mieszkańców i integracji.

Cel strategiczny II

Zwiększenie dostępności infrastruktury i usług społecznych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Kontynuacja i innowacja gminnego kalendarza imprez kulturalnych i sportowych.
2. Organizacja spotkań dla mieszkańców ze znanymi ludźmi sztuki, kultury, literatury i polityki.
3. Organizacja spotkań i ożywienia czytelnictwa wśród dorosłych, dzieci i młodzieży.
4. Tworzenie nowych przedsięwzięć kulturalnych o znaczeniu lokalnym i regionalnym, m.in. organizacja cyklicznych imprez.
5. Kontynuacja pozalekcyjnych klubów, kół zainteresowań, UKS w szkołach, zajęć w MGOK i innych aktywności w instytucjach.
6. Rozwój grup nieformalnych, kół związanych z tradycją ludową, kulturą lokalną, aktywnością społeczną.
7. Ułatwienie dzieciom i młodzieży spoza miejscowości gminnej konstruktywnego spędzania czasu wolnego. Przygotowanie inicjatyw lokalnych, pozyskanie środków i zaplecza do tych działań.
8. Organizowanie turniejów sportowych, rodzinnych.
9. Organizowanie letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży (kolonii, półkolonii, obozów, zimowisk).
10. Rozwijanie i organizowanie różnych form samopomocy i spędzania czasu wolnego wśród osób starszych. Współpraca z Klubem Seniora/ Organizacja „Dnia Seniora”.
11. Prowadzenie Klubu Seniora, Klubu dla osób starszych i niepełnosprawnych.
12. Wdrożenie Programu Wspierania Rodziny na terenie gminy.
13. Rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej , w szczególności w sołectwach.
14. Prowadzenie informacji i edukacji na temat zagrożeń, przestępstw i przemocy wobec osób starszych, dzieci i rodzin, przeprowadzonej w społeczności lokalnej.
15. Wdrożenie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
16. Prowadzenie Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego.
17. Organizacja spotkań integracyjnych, międzypokoleniowych osobom starszym, niepełnosprawnym i ich rodzinom, m.in. wigilia, wycieczki, festyny.
18. Pozyskanie środków lub zasobów specjalistycznych dla realizacji usług medycznych.
19. Edukacja w zakresie zdrowego stylu życia.
20. Prowadzenie grup wsparcia dla osób potrzebujących (uzależnionych i ich rodzin, samotnych rodziców, niepełnosprawnych, itp.)
21. Podnoszenie kwalifikacji i edukacja gminnych kadr edukacyjnych z obszaru kultury, zdrowia i bezpieczeństwa.
22. Organizacja alternatywnych form wychowania przedszkolnego oraz zwiększenie aktywności rodziców dzieci korzystających z oferty.
23. Opracowanie i wdrożenie programu pomocy psychologicznej i pedagogicznej. Prowadzenie efektywnych programów profilaktycznych.
24. Edukacja, terapia i wsparcie z zakresu problematyki uzależnień wśród rodzin, dzieci i młodzieży.
25. Szkolenia dla dzieci/młodzieży na temat zasad bezpieczeństwa.
26. Edukacja i prewencja w zakresie zagrożeń umacniająca poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.
27. Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.
28. Modernizacja, remont i doposażenie bazy oświatowej, rekreacyjnej i kulturalnej.
29. Organizacja remontów lokali gminnych, zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych rodzin.
30. Dalsza poprawa infrastruktury komunikacyjnej w gminie, stanu dróg, chodników.

Cel Strategiczny III **Wyrównywanie szans społecznych osób, rodzin i grup najsłabszych.**

KIERUNKI DZIAŁANIA:

1. Stała diagnoza środowiska oraz osób wymagających wsparcia; organizacja pomocy w zależności od indywidualnych, określonych potrzeb podopiecznych.
2. Organizacja oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy.
3. Organizacja wsparcia dla osób starszych poprzez utworzenie i prowadzenie dziennego ośrodka wsparcia.
4. Zapewnienie wsparcia dla osób niepełnosprawnych poprzez utworzenie i prowadzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego.
5. Prowadzenie i rozwój dziennych ośrodków wsparcia – kluby Seniora.
6. Współpraca z rodzinami osób starszych, niepełnosprawnych.
7. Zapewnienie aktywnego uczestnictwa osób starszych, niepełnosprawnych, ubogich w życiu społeczności lokalnej.
8. Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób niepełnosprawnych.
9. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i interwencyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
10. Realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
11. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochronie Ofiar Przemocy w Rodzinie.
12. Realizacja Programu Przeciwdziałania Narkomani.
13. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy oraz między instytucjami i organizacjami na terenie powiatu na rzecz zmniejszania bezrobocia.
14. Wdrażanie innowacyjnych programów szkoleń i usamodzielniania klientów pomocy społecznej (wprowadzenie instrumentów aktywnej integracji).
15. Doskonalenie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie psycho – emocjonalnym.
16. Rozwijanie klubowych i świetlicowych form pomocy dla dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
17. Prowadzenie świetlicy środowiskowo-socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży przy MGOPS oraz świetlic przy szkołach.
18. Pozyskiwanie dotacji i dofinansowań na prowadzenie i rozwijanie oferty zajęć świetlicy.
19. Budowanie systemu wsparcia psychologicznego dla osób doświadczających przemocy i terapii dla sprawców we współpracy z PCPR.
20. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy domowej.
21. Udzielanie wsparcia w formie pomocy rzeczowej - prowadzenie punktu wydawania posiłków przy MGOPS Drohiczyn.
22. Prowadzenie klubu dla osób z niepełnosprawnością, osób starszych na zasadach samopomocy.
23. Współpraca z PFRON w zakresie realizacji programów na rzecz osób niepełnosprawnych.
24. Zapewnienie usług opiekuńczych w środowisku zamieszkania, świadczone przez opiekunkę środowiskową MGOPS.
25. Dostarczanie usług i świadczeń pomocy społecznej rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej.
26. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich: posiłków w szkołach, stypendiów, artykułów szkolnych, wyjazdów wakacyjnych.
27. Coroczne informowanie radnych i decydentów o istniejących potrzebach i kwestiach społecznych.

3.3 Harmonogram realizacji strategii na lata 2021-2023

Rozdział ten to szczegółowy harmonogram działań gminy w odpowiedzi na wynikające z potrzeb- cele i zadania zapisane w strategii w najbliższym czasie- czyli w latach 2021-2023.

Autorzy strategii oraz Zespół ds. Aktualizacji i Monitoringu będą w trakcie opracowywania kolejnych harmonogramów oraz modyfikacji zadań/celów strategicznych wpisywać priorytetowe działania, projekty i programy właśnie w tym miejscu.

Część z zadań wybranych jako priorytetowe w poniższym harmonogramie na najbliższe lata ma już zabezpieczone finansowanie ze środków gminnych, krajowych, pomocowych z zewnątrz.

Pozostałe wymagają pozyskania środków zewnętrznych lub zabezpieczenia ich w sposób wiążący przez Radę Miejską.

3.3.1. Harmonogram realizacji strategii na lata 2021-2023

Podrozdział prezentuje harmonogram, dotyczący wybranych, priorytetowych kierunków działań gminy w odpowiedzi na aktualne potrzeby społeczne w latach 2021-2023. Część z działań w poniższym harmonogramie ma już zabezpieczone finansowanie ze środków gminnych, krajowych, pomocowych z zewnątrz. Pozostałe wymagają pozyskania środków zewnętrznych lub zabezpieczenia ich w sposób wiążący przez Radę Miejską.

Numer kierunku działania	Kierunki działania	Instytucje i podmioty uczestniczące	ważność	Okres realizacji	Sposób realizacji/ Wskaźniki	Ramy finansowe
CEL I STRATEGICZNY: Wysoka integracja i aktywność mieszkańców w życiu społecznym						
1	Organizacja i prowadzenie świetlic w społecznościach lokalnych oraz przy sołectwach – miejsc spotkań mieszkańców	MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Realizacja działań OSŁ. Prowadzenie zajęć w świetlicach wiejskich	Budżet MGOPS /środki pochodzące z innych źródeł w miarę ich pozyskiwania
		Urząd Miejski	Bardzo ważne	2021-2023	Remont(lub zakup wyposażenia) w świetlicach na terenie gminy	Fundusz sołecki Inne pozyskane środki
		MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Organizacja wydarzeń w świetlicach wiejskich Gminy Drohiczyń	Budżet MGOK
2	Edukacja w zakresie umiejętności społecznych i przedsiębiorczości liderów młodzieżowych, środowiskowych, społeczności	Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania- Tygiel Doliny Bugu"	Bardzo ważne	2021-2023	Inicjatywy, spotkania i warsztaty dla młodzieży	Fundusz Inicjatyw Obywatelskich Budżet Gminy Budżet PROW 2014-2020
		Zespół Szkół w Drohiczyńcu	Bardzo ważne	2021-2023	Szkolenie przedstawicieli młodzieży w zakresie przedsiębiorczości Ustalenie planu działania MRG	bezinwestycyjnie
3	Włączanie dzieci i młodzieży w działania na rzecz własnego środowiska i innych potrzebujących osób	Zespół Szkół	Bardzo ważne	2021-2023	Realizacja działań zgodnie z ustalonym planem Kiermasze i aukcje dla niepełnosprawnych uczniów	Budżet ZS

					Udział w akcji „Góra Grosza”, Zbiórka żywności przez Szkolne Koło Caritas	
		MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Włączanie w działania wolontarystyczne na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	Budżet MGOPS
4	Rozwój działalności grup wolontariatu działających przy MGOPS, MGOK i innych instytucjach	MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie grupy przy MGOK wolontariatu.	Budżet MGOK
		MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Zawarcie porozumień o współpracy wolontarystycznej	Budżet MGOPS/środki pochodzące z innych źródeł w miarę ich pozyskania-konkursy
5	Podejmowanie działań integracyjnych – piknik integracyjny	MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Zorganizowanie 5 wydarzeń w sołectwach Gminy Drohiczyn. Zabawa dla dzieci ferie, wakacje	Budżet MGOK
		MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	-wyjazd integracyjny-piknik -spotkania karnawałowe, wielkanocne, bożonarodzeniowe, spotkania okolicznościowe	Budżet MGOPS/środki pochodzące z innych źródeł-konkursy
6	Pozyskiwanie środków i zasobów na lokalne inicjatywy i projekty	MGOK, Urząd Miejski,	Bardzo ważne	2021-2023	Zbieranie składek, pozyskiwanie darowizn i dotacji	bezintwestycyjne
		Stowarzyszenie ”Lokalna Grupa Działania- Tygiel Doliny Bugu”,	Bardzo ważne	2021-2023	Pomoc i współpraca w pisaniu projektów dla społeczności lokalnych, prowadzenie doradztwa w zakresie pozyskiwania	bezintwestycyjne
		MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Pomoc i współpraca w pisaniu projektów dla społeczności lokalnych	bezintwestycyjne
7	Wspieranie merytoryczne działań organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w zakresie realizacji zadań publicznych przez samorząd gminy	Stowarzyszenie ”Lokalna Grupa Działania- Tygiel Doliny Bugu”,	Bardzo ważne	2021-2023	Doradztwo, szkolenia, spotkania –	Budżet gminny, środki EFS
8	Przygotowanie i wdrożenie Programów Aktywności Lokalnej	Stowarzyszenie”Lokaln a Grupa Działania- Tygiel Doliny Bugu”	Bardzo ważne	2021-2023	Szkolenia w zakresie przygotowania Programów Aktywności Lokalnej	Budżet PROW 2014- 2020
9	Realizacja projektów celowych kierowanych na wzrost aktywności w gminie	MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Organizacja szkoleń, warsztatów, spotkań skierowanych do społeczności lokalnej z zakresu Organizowania Społeczności Lokalnej	Budżet MGOP, EFS/po uzyskaniu dofinansowania
10	Prowadzenie zajęć rękodzieła, garncarstwa i innych tradycyjnych umiejętności	MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie zajęć z rękodzieła	Budżet MGOK
		MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie warsztatów rękodzieła artystycznego	Budżet MGOPS, EFS po uzyskaniu dofinansowania

CEL II STRATEGICZNY: Zwiększenie dostępności infrastruktury i usług społecznych

1	Kontynuacja i innowacja gminnego kalendarza imprez kulturalnych i sportowych	MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie Kalendarza Imprez na stronie	Budżet MGOK
2	Organizacja spotkań dla mieszkańców ze znanymi ludźmi sztuki, kultury, literatury i polityki	MGOK,	Bardzo ważne	2021-2023	Organizacja spotkań, odczytów, występów	Budżet MGOK
3	Organizacja spotkań i ożywienia czytelnictwa wśród dorosłych, dzieci i młodzieży	Miejsko Gminna Biblioteka w Drohiczynie	Bardzo ważne	2021-2023	Spotkania, dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz osób dorosłych	bezinwestycyjnie
4	Tworzenie nowych przedsięwzięć kulturalnych o znaczeniu lokalnym i regionalnym, m.in. organizacja cyklicznych imprez	MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Zorganizowanie imprez kulturalnych	Budżet MGOK
		Urząd Miejski	Bardzo ważne	2021-2023	Zorganizowanie „Wystawy Koni Hodowlanych – źrebiąt pod matkami i ogierów w Drohiczynie”	Budżet gminy, środki od sponsorów
5	Kontynuacja pozalekcyjnych klubów, kół zainteresowań, UKS w szkołach, MGOK, zajęć w MGOK i innych aktywności w instytucjach	MGOK,	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie kół zainteresowań. Zajęcia taneczne w ramach Szkolnego Klubu Tańca „Krajka”	Budżet MGOK
		Zespół Szkół w Drohiczynie	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych. Prowadzenie zajęć wg zainteresowań uczniów	Budżet ZS
6	Rozwój grup nieformalnych, kół związanych z tradycją ludową, kulturą lokalną, aktywnością społeczną	Stowarzyszenie ”Lokalna Grupa Działania- Tygiel Doliny Bugu”	Bardzo ważne	2021-2023	Organizacja spotkań dla osób zainteresowanych utworzeniem stowarzyszenia, pomoc w tworzeniu	Budżet PROW 2014-2020
7	Ułatwienie dzieciom i młodzieży spoza miejscowości gminnej konstruktywnego spędzania czasu wolnego. Przygotowanie inicjatyw lokalnych, pozyskiwanie środków i zaplecza do tych działań	MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Zorganizowanie wydarzeń w sołectwach	Budżet MGOK
		Stowarzyszenie ”Lokalna Grupa Działania- Tygiel Doliny Bugu”, szkoły	Bardzo ważne	2021-2023	Realizacja inicjatyw skierowanych do młodzieży	Budżet PROW 2014-2020
8	Organizowanie turniejów sportowych, rodzinnych	MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Zorganizowanie turniejów, konkursów	Budżet MGOK
9	Organizowanie letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży (kolonii, półkolonii, obozów, zimowisk)	Stowarzyszenie ”Lokalna Grupa Działania- Tygiel Doliny Bugu”, szkoły	Bardzo ważne	2021-2023	kolonie zimowe i kolonie letnie	Budżet stowarzyszenia, wpłaty rodziców, FUSIR
10	Rozwijanie i organizowanie różnych form samopomocy i spędzania czasu wolnego wśród osób starszych. Współpraca z Klubem Seniora/Organizacja	MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Zorganizowanie dnia seniora	Budżet MGOK
		MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie spotkań w ramach OSŁ:warsztaty, spotkania tematyczne, wydarzenia, imprezy okolicznościowe	Budżet MGOPS

	„Dnia Seniora”					
11	Prowadzenie Klubu Seniora, Klubu dla osób starszych i niepełnosprawnych	MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie klubu seniora	Budżet MGOK
12	Prowadzenie informacji i edukacji na temat zagrożeń, przestępstw i przemocy wobec osób starszych, dzieci, rodzin, przeprowadzonej w społeczności lokalnej	Zespół Szkół w Drohiczynie	Bardzo ważne	2021-2023	Szkolenie dla rodziców na temat zagrożeń wśród dzieci i młodzieży Warsztaty na profilaktyczne Pogadanka w zakresie edukacji prawnej – spotkanie z policją	Budżet ZS
		MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Rozpowszechnianie ulotek, plakatów, informacji piśmienniczej nt. zagrożeń w instytucjach, świetlicach, szkołach	bezinwestycyjnie
13	Realizacja Programu Wspierania Rodziny na terenie gminy	MGOPS, GKRPA, NZOZ, szkoły,	Bardzo ważne	2021-2023	Realizacja celów i działań zawartych w Programie wspierania rodziny w Gminie Drohiczyn przez instytucje odpowiedzialne za realizację	Budżet gminy
14	Organizowanie konkursów, festynów promujących życie w trzeźwości	MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Zorganizowanie wydarzeń	Budżet MGOK
		GKRPA	Bardzo ważne	2021-2023	Współfinansowanie imprez i konkursów promujących życie w trzeźwości	Budżet GKRPA
15	Wdrożenie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	MGOPS, NZOZ, szkoły, GKRPA, policja	Bardzo ważne	2021-2023	Funkcjonowanie Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych Realizowanie celów i zadań zawartych w Programie	Budżet gminy
16	Prowadzenie Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego	MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Funkcjonowanie Lokalnego Zespołu Interdyscyplinarnego Organizacja posiedzeń Zespołu minimum raz na trzy miesiące. Uczestnictwo przedstawicieli MGOPS, GKRPA, służby zdrowia, Zespołu Szkół oraz innych placówek oświatowych z terenu gminy, kuratorów sądowych, przedstawiciela organizacji pozarządowych w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. Liczba prowadzonych i zakończonych procedur Niebieskich Kart. Powoływanie grup roboczych do pracy z rodzinami, w których została wszczęta procedura Niebieskiej Karty. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego i medycznego w ramach ZI/G	Budżet MGOPS
17	Organizacja spotkań integracyjnych, międzypokoleniowych osobom starszym, niepełnosprawnym i ich	MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Zorganizowanie jednej wycieczki	Budżet MGOK
		MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Organizacja wydarzeń w społecznościach lokalnych:	Budżet MGOPS, EFS po uzyskaniu

	rodzinom, m.in. wigilia, wycieczka, festyny				-wyjazd integracyjny-piknik -spotkania karnawałowe, wielkanocne, bożonarodzeniowe, spotkania okolicznościowe, integracyjne w świetlicy Środowiskowej	dofinansowania
18	Pozyskiwanie środków lub zasobów specjalistycznych dla realizacji usług medycznych	NZOZ	Bardzo ważne	2021-2023	Akcje cykliczne badania słuchu, wzroku, badania dopplerowskie	-----
19	Edukacja w zakresie zdrowego stylu życia	NZOZ	Bardzo ważne	2022	Spotkania na temat zdrowego żywienia oraz stylu życia	Budżet NZOZ
20	Opracowanie i wdrożenie programu pomocy psychologicznej i pedagogicznej. Prowadzenie efektywnych programów profilaktycznych	szkoły	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie zajęć profilaktyczno - wychowawczych w ramach godzin wychowawczych. Apele o tematyce profilaktycznej Warsztaty dla dzieci i młodzieży na temat środków odurzających Zajęcia logopedyczne	Budżet szkoły
		MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Organizacja działań w ramach specjalistycznego poradnictwa	Budżet MGOPS, EFS /po uzyskaniu dofinansowania
21	Szkolenia dla dzieci/młodzieży na temat zasad bezpieczeństwa	Policja	Bardzo ważne	2021-2023	Realizowanie przez Policję programów: „Bezpieczna droga do szkoły/domu”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”	Budżet policji
22	Edukacja i prewencja w zakresie zagrożeń umacniająca poczucie bezpieczeństwa mieszkańców	Policja, szkoły	Bardzo ważne	2021-2023	Realizowanie przez Policję spotkań na temat bezpieczeństwa dla dzieci i seniorów	Budżet policji
23	Modernizacja, remont i doposażenie bazy oświatowej, rekreacyjnej i kulturalnej	Urząd Miejski	Bardzo ważne	2021 - 2023	Termomodernizacja budynku Zespołu szkół	Budżet PROW
		MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Remont i doposażenie Ośrodka Kultury	Budżet MGOK, pozyskanie środków
24	Organizacja remontów lokali gminnych, zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych rodzin	Urząd Miejski	Bardzo ważne	2021-2023	Remont budynku komunalnego przy placu Kościuszki Montaż ogniw fotowoltaicznych i baterii słonecznych na terenie Gminy Drohiczyn - dokumentacja i wykonawstwo w ramach RPO 2014-2020 lub dokumentacja i wykonawstwo w ramach dofinansowania z PROW 2014-2020	Budżet RPO, budżet PROW
25	Dalsza poprawa infrastruktury komunikacyjnej w gminie, stanu dróg, chodników	Urząd Miejski	Bardzo ważne	2021-2023	Przebudowa i modernizacja dróg i chodników. Zmiana nawierzchni gruntowo-żwirowej na nawierzchnię bitumiczną	Budżet PROW, budżet gminy

CEL III STRATEGICZNY: Wyrównywanie szans społecznych osób, rodzin i grup najłabszych

1	Stała diagnoza środowiska oraz	MGOPS	Bardzo	2021-2023	Przygotowywanie diagnozy środowiskowej	bezinwestycyjnie
---	--------------------------------	-------	--------	-----------	--	------------------

	osób wymagających wsparcia; organizacja pomocy w zależności od indywidualnych, określonych potrzeb podopiecznych		ważne		z zakresu działań kierowanych do osób potrzebujących, do grup marginalizowanych-bezrobotni, niepełnosprawni, rodziny wielodzietne oraz z problemami opiekuńczo- wychowawczymi. Wykorzystywanie diagnozy do przygotowywania projektów skierowanych na poprawę życia w/w grup społecznych	
2	Organizacja oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy	MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie Środowiskowego Domu dla 30 osób - na terenie sołectwa Putkowice Nadolne	Budżet MRiPS i
3	Organizacja oparcia społecznego dla osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie Centrum Opiekuńczo - Mieszkalnego	MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Utworzenie i prowadzenie Centrum Opiekuńczo -Mieszkalnego dla osób niepełnosprawnych poprzez stworzenie warunków pobytu dziennego lub całodobowego	Budżet MRiPS i samorządu gminy- po uzyskaniu dofinansowania projektu
4	Prowadzenie i rozwój dziennych ośrodków wsparcia – Kluby Seniora	MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie Klubu seniora dla osób 60 + z terenu miasta i Gminy Drohiczyn	Budżet MGOPS- pozyskiwanie dofinansowania
5	Organizacja wsparcia dla osób starszych poprzez utworzenie i prowadzenie ośrodka wsparcia dziennego	MGOPS			Przygotowanie projektu i utworzenie ośrodka wsparcia dziennego	Budżet MRiPS i samorządu gminy- po uzyskaniu dofinansowania projektu
6	Zapewnienie aktywnego uczestnictwa osób starszych, niepełnosprawnych, ubogich w życiu społeczności lokalnej	MGOPS	Bardzo ważne	2021- 2023	Realizowanie Programów Aktywności Lokalnej metodą OSŁ, czyli prace ze społecznościami Gminy Drohiczyn	Budżet MGOPS, EFS po uzyskaniu dofinansowania
7	Realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie i Programu Przeciwdziałania Narkomani.	MGOPS	Bardzo ważne	2021- 20123	Realizacja celów i zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie przez: MGOPS, Policję, GKRPA, placówki oświatowe, szkołę zdrowia na terenie gminy Drohiczyn	Budżet MGOPS
		GKRPA	Bardzo ważne	2021 - 2023	Realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Budżet GKRPA
8	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy oraz między instytucjami i organizacjami na terenie powiatu na rzecz zmniejszenia bezrobocia	MGOPS	Bardzo ważne	2021 - 2023	Wymiana i rozpowszechnianie informacji o programach organizowanych przez PUP oraz o wolnych miejscach pracy, miejscach odbywania staży, prac interwencyjnych	bezinwestycyjnie

9	Wdrażanie innowacyjnych programów szkoleń i usamodzielniania klientów pomocy społecznej (wprowadzenie instrumentów aktywnej integracji)	MGOPS	Bardzo ważne	2021 - 2023	Organizacja szkoleń kompetencji i szkoleń zawodowych dla klientów pomocy społecznej bądź osób kwalifikujących się do pomocy społecznej	Budżet MGOPS, EFS /po uzyskaniu dofinansowania
10	Rozwijanie klubowych i świetlicowych form pomocy dla dzieci i młodzieży zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym	MGOK, sołectwa,	Bardzo ważne	2021-2023	Organizacja imprez i zajęć w świetlicach wiejskich	Budżet własny, darowizny i dotacje
		Stowarzyszenie”Lokalna Grupa Działania-Tygiel Doliny Bugu”	Bardzo ważne	2021-2023	Organizacja konkursów dla podmiotów, które prowadzą działania skierowane do dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Budżet PROW
		MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie Świetlicy Środowiskowo - Prowadzenie zajęć w świetlicach wiejskich	Budżet MGOPS, EFS /po uzyskaniu dofinansowania
11	Prowadzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży przy MGOPS i przy szkołach	MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Prowadzenie przez 5 dni w tygodniu zajęć dla dzieci i młodzieży z zakresu organizacji czasu wolnego w Świetlicy Środowiskowo -Socjoterapeutycznej MGOPS w Drohiczynie	Budżet MGOPS, EFS po uzyskaniu dofinansowania
12	Pozyskiwanie dotacji i dofinansowań na prowadzenie i rozwijanie ofert zajęć świetlicy	MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Zatrudnienie wychowawców Świetlicy Środowiskowej w Drohiczynie. Wzbogacenie oferty o -terapia pedagogiczna -zajęcia z psychologiem -terapia ruchowa Oraz i doposażenie placówki w ramach projektu	Budżet MGOPS, EFS /po uzyskaniu dofinansowania
13	Wspieranie programów edukacyjnych na temat zagrożeń, przestępstw i przemocy wobec osób starszych	MGOK	Bardzo ważne	2021-2023	Zorganizowanie spotkań dla seniorów	Budżet MGOK
14	Zapewnienie usług opiekuńczych w środowisku zamieszkania, świadczone przez opiekunkę środowiskową MGOPS	MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Objęcie usługami opiekuńczymi świadczonymi przez opiekunkę MGOPS	Budżet MGOPS
15	Dostarczanie usług i świadczeń pomocy społecznej rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej	MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Codziennie wydawanie posiłków w Punkcie Wydawania Posiłków MGOPS w ramach Programu „, Posiłek w szkole i w domu”	Budżet MGOPS/dotacja z budżetu państwa
16	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich: Posiłku w szkołach, stypendiów, artykułów szkolnych, wyjazdów wakacyjnych	Zespół Szkół, Urząd Miejski	Bardzo ważne	2021-2023	Zapewnienie dzieciom i młodzieży stypendium szkolnego. Dożywianie dzieci na stołówce szkolnej, stypendium naukowe za wybitne osiągnięcia i wyniki w nauce	Budżet gminy
		Stowarzyszenie”Lokalna Grupa	Bardzo ważne	2021-2023	-kolonie zimowe -kolonie letnie	Budżet własny, wpłaty rodziców,

		Działania- Tygiel Doliny Bugu”,			-półkolonie	FUSIR
		MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Opłacenie posiłków dzieciom w szkołach lub przyznanie zasiłku celowego na zakup żywności w ramach Programu „Posiłek w domu i szkole”	Budżet MGOPS/dotacja z budżetu państwa
17	Coroczne informowanie radnych i decydentów o istniejących potrzebach i kwestiach społecznych	MGOPS	Bardzo ważne	2021-2023	Przygotowanie: - sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy - sprawozdanie z realizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drohiczyn - sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w -przygotowywanie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej	bezinwestycyjne

IV. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

Rozdział ten określa organizację, zasady, odpowiedzialność poszczególnych organów, a także sposoby wdrażania strategii.

Burmistrz Drohiczyzna, po uchwaleniu dokumentu przez Radę Miejską jest odpowiedzialny za wdrażanie strategii oraz powołanie i funkcjonowanie Zespołu ds. Aktualizacji i Monitoringu Strategii.

Rada Miejska - pełni bieżący nadzór nad realizacją Strategii; czuwa, aby przy tworzeniu budżetu uwzględniany był dwuletni harmonogram strategii, uchwała zmiany w strategii, programy i projekty służące realizacji Strategii .

Koordinator wdrażania strategii- Kierownik MGOPS

- zapewnia, aby instytucje zaangażowane w proces tworzenia,
- gromadzi dokumentację związaną ze strategią (uchwały, sprawozdania, protokoły ze spotkań zespołu, uchwały);
- współorganizuje dwa razy w roku spotkania zespołu w I kwartale oraz w IV kwartale,
- opracowuje informacje o realizacji strategii,
- przedkłada informacje podczas sesji Rady Miejskiej w I kwartale każdego roku kalendarzowego;
- opracowuje wraz z zespołem harmonogram na 2 lata .

Zespół ds. Aktualizacji i Monitoringu

- uczestniczy 2 razy w roku w posiedzeniach Zespołu ;
- każdy z członków Zespołu przygotowuje materiał roboczy na spotkanie dotyczący wdrażania strategii;
- opracowuje i analizuje materiał z monitoringu, opiniuje harmonogram realizacji;
- wspiera gminę w przygotowaniu badań monitoringowych;
- opracowuje wraz z koordynatorem harmonogram/projekty/programy roczne.

Zapewnienie spójności strategii z innymi dokumentami strategicznym

Podmioty zarządzające i realizujące zadania strategiczne powinny sprawować opiekę nad tym, aby zapisy Strategii były uwzględniane w innych dokumentach strategicznych gminy. W przypadku aktualizacji pozostałych dokumentów strategicznych stosowne zmiany winny być uwzględniane również w niniejszej strategii.

System aktualizacji strategii

zakłada wprowadzanie zmian w dokumencie strategicznym. Zmiany będą proponowane przez Koordynatora, opiniowane przez Zespół ds. aktualizacji podczas spotkania roboczego i zatwierdzane przez Radę Miejską w I kwartale roku kalendarzowego raz na 2 lata.

- Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie, co pół roku poddawana przeglądowi oraz aktualizacji,

- sprawozdanie z wdrażania Strategii będzie opracowane w formie pisemnej i przedstawiane raz w roku (w I kwartale, po zebraniu informacji od instytucji i Zespołu ds. Aktualizacji i Monitorowania) podczas Sesji Rady Miejskiej;

- część „programowa” (rozdział III działania/zadania i harmonogram) będzie poddawana **przeglądowi i aktualizacji co 2 lata;**

- sporządzany **w formie aktualizacji harmonogram będzie tworzony na kolejne 2 lata (zadanie to odbywać się będzie pod koniec roku kalendarzowego)**

- po wprowadzeniu zmian w strategii Koordynator Zespołu zobowiązany jest dostarczyć wszystkim zainteresowanym stronom informację o dokonanej aktualizacji strategii.

Niniejszy dokument, po uchwaleniu przez Radę Miejską powinien być opublikowany na stronie internetowej, a ponad to przekazany uczestnikom procesu planowania strategicznego oraz wszystkim jednostkom i instytucjom których działalność może przyczynić się do realizacji strategii.

Odpowiedzialny za wdrażanie strategii oraz dostosowanie wszystkich planów i programów do jej ustaleń jest Burmistrz Gminy.

Najlepszym kryterium monitoringu i ewaluacji strategii będą zmiany w zmniejszeniu eskalacji problemu lub całkowitym jego wyeliminowaniu. Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą źródła statystyki państwowej (GUS) na poziomie Gminy. Poza tym bazę tą będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji, organizacji i grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zebrane w trakcie spotkań Zespołu ds. Aktualizacji i Monitoringu.

Ocena realizacji Strategii odbywać się będzie pod kątem:

- stopnia realizacji założeń oraz celów,
- zrealizowanych wskaźników zapisanych w harmonogramie,
- kwot przeznaczonych i pozyskanych na realizację projektów i programów,
- efektywności, rzetelności i jakości realizowanych w jej ramach zadań.

4.1 Zasady realizacji strategii

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Drohiczyn na lata 2021-2030 ma na celu wytyczenie głównych kierunków działań zmierzających do rozwiązywania istniejących problemów i zapobiegania powstawaniu negatywnych zjawisk dotyczących lokalną społeczność. Stanowi ona instrument nowoczesnej polityki społecznej wdrażanej na poziomie lokalnym przez władze miasta i gminy, którego rolą jest pobudzanie do aktywnej postawy w dążeniu do rozwiązywania problemów społecznych organizacji pozarządowych, środowisk i instytucji działających w obszarze pomocy społecznej, edukacji i wychowania, kultury; do poprawy jakości życia mieszkańców społeczności lokalnej, jaką jest gmina Drohiczyn.

„Jakość życia” jest szerokim pojęciem, a składa się na nie to wszystko, co potrzebne jest jednostce do godnego życia, a także wszystko, co wpływa na poczucie bezpieczeństwa i komfortu psychicznego jednostki. Przedstawione opracowanie jest podstawą do przygotowania i realizacji szczegółowych programów obejmujących swym zakresem poszczególne zagadnienia oraz ma służyć zachowaniu spójności pomiędzy tymi programami, ich wzajemnemu uzupełnianiu się i traktowaniu prób rozwiązywania problemów w sferze społecznej w sposób komplementarny.

Ze Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych są powiązane inne dokumenty programowe opracowane w kierunku realizacji wyznaczonych tu zadań, w zakresie lokalnej

polityki społecznej /opracowywane corocznie, czy wieloletnie/:

- Program Profilaktyki i opieki nad Dzieckiem i Rodziną,
- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Program Przeciwdziałaniu Narkomanii,
- Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego.

Zarówno diagnoza stanu istniejącego, analiza mocnych i słabych stron, uwarunkowań wewnętrznych społeczności lokalnej oraz jej szans i zagrożeń wynikających z uwarunkowań zewnętrznych, będą poddawane okresowej ocenie i w zależności od potrzeb aktualizowane i modyfikowane. Przy opracowywaniu poszczególnych programów na kolejne lata analizowane będą dotychczasowe ich założenia i wyniki realizacji, aby stale zwiększać efektywność ujętych w nich działań i dopasowywać ich zakres do zmieniających się potrzeb lokalnej społeczności. Koordynatorem wdrożenia niniejszej strategii będzie Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drohiczynie przy zachowaniu zasady, że za kształt i realizację powyższej Strategii odpowiadają władze Gminy, podmioty współpracujące i adresaci programów.

Biorąc pod uwagę złożoność sytuacji społecznej w kraju, jak też w naszej gminie, mnogość problemów niezwykle ważna jest wrażliwość społeczna osób będących w stanie nieść pomoc bliźnim w czynieniu ich życia lepszym i bardziej ludzkim.

4.2 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROJEKTÓW

Zidentyfikowane cele i działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w gminie Drohiczyn wymagają odpowiednich źródeł finansowania. Źródła te można podzielić na cztery grupy:

1. Pierwszą grupę stanowią środki finansowe pochodzące z budżetu gminy w zakresie finansowania zadań własnych gminy w zakresie pomocy społecznej oraz w innych obszarach ujętych w strategii.
2. Środki pochodzące z budżetu państwa na zadania zlecone gminie przez administrację rządową.
3. Środki finansowe pochodzące ze źródeł organizacji pozarządowych. Pozyskiwaniem tych środków powinny się zająć organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie gminy.
4. Środki pomocowe, w tym Europejski Fundusz Społeczny (EFS) poprzez działania zapisane w Sektorowym Programie Operacyjnym Rozwój Zasobów Ludzkich oraz Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego, Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich.

ZAKOŃCZENIE

Strategia powinna być realizowana z wykorzystaniem następujących zasad:

Zasada pomocniczości

Wysiłki głównych realizatorów strategii muszą się koncentrować na tych zadaniach, których wykonania nie można przekazać innym podmiotom i, które muszą zostać wykonane przez sektor publiczny. Zadania wytyczone w strategii dotyczą pomocy mieszkańcom gminy, ale w dużej mierze wykonane muszą zostać przy współpracy adresatów strategii z podmiotami publicznymi. Tam, gdzie jednostki społeczne będą w stanie poradzić sobie same ze swoimi problemami, instytucje publiczne ingerować nie będą.

Zasada solidaryzmu

Niektóre zadania i obowiązki muszą być rozłożone na wszystkich adresatów strategii. Dotyczy to głównie zadań z zakresu walki z bezrobociem, pomocy osobom niepełnosprawnym, zapobieganiu powstawaniu dysfunkcji w rodzinach.

Zasada zrównoważonego rozwoju

Rozwój społeczno – gospodarczy przy realizacji projektów o dłuższym czasowo zasięgu zachodzić musi przy zachowaniu równowagi pomiędzy elementami ekologicznymi, społecznymi i przestrzennymi. Stanowi to warunek niezbędny do podniesienia poziomu życia na terenie miasta i gminy, jak i funkcjonowania miejscowych instytucji.

Zasada rozwoju wielokierunkowego

W początkowym etapie wdrażania strategii realizowane powinny być działania, w których gmina ma już pewne doświadczenie i są one łatwiejsze do wykonania. W kolejnym etapie wdrażane powinny być innowacyjne przedsięwzięcia.

Zasada równości szans do świadczenia usług publicznych

Zakłada się tu otwartość do świadczeń i usług publicznych. Adresaci programu liczyć mogą na wsparcie ze strony realizatorów strategii, skoncentrowane głównie na uczestniczeniu w systemie świadczeń i usług publicznych (kształcenie, ochrony zdrowia).

Zasada orientacji na mieszkańców

Władze miasta i gminy Drohiczyn, programując zadania, mają świadomość, że głównym podmiotem ich projektów są ludzie – społeczność lokalna, mająca swoje potrzeby, ambicje i umiejętności. Działania muszą być tak zaplanowane, by pobudzić ich aktywność.

Zasada współodpowiedzialności

Za kształt i realizację powyższej strategii odpowiadają wszyscy, tj. władza miasta i gminy, podmioty współpracujące i adresaci programów.

Zasada partnerstwa publiczno – prywatnego

Zasada ta umożliwia łączenie wysiłków finansowych władz lokalnych z pomocą sektora prywatnego, co sprzyja płynności wprowadzanych działań, jak i tworzy dobre podłoże pod programowe konsorcja. Pozwala to na realizację ważnych przedsięwzięć społecznych oraz inwestycyjnych.

Zasada ciągłości działania

Gwarantuje to trwałość, jak i efektywność rozwiązań systemowych służących minimalizowaniu źródeł bezpieczeństwa socjalnego.

Zasada współpracy z organizacjami pozarządowymi

Rozwiązywanie problemów społecznych może być efektywniejsze, gdy wprowadzi się współpracę z sektorem non-profit. Dlatego też ważną kwestią stanowi tu powoływanie wspólnych zespołów, których zadaniem będzie opracowywanie programów mających na celu rozwiązanie danego problemu społecznego, znalezienie rozwiązania. Innym rodzajem współpracy może być bieżący wzajemny kontakt polegający na informowaniu się o zaistniałym stanie rzeczy, o planowanych działaniach, a w konsekwencji, wspólna ich realizacja. Organizacje pozarządowe stają się bardzo istotną strukturą w działaniach podejmowanych przez instytucje samorządowe. Dlatego też tak bardzo ważne jest wypracowanie ścieżki partnerskiej współpracy

pomiędzy organizacjami a gminą, co sprzyjać będzie bardziej efektywnym rozwiązaniom i nowatorskim podejściom.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Marian Rogowiec